

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tallinna Haridusamet

31.05.2023 nr 9.5-2.2/22-
23/24/20

**Tallinna Kopli Ametikooli haldusjärelvalve
õiendi kinnitamine**

1. Kinnitan Tallinna Kopli Ametikooli haldusjärelvalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal Tallinna Haridusametil palun esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Vanker
peaekspert

Koopia: Tallinna Kopli Ametikool

735 4064
signe.vanker@hm.ee

ÕIEND HALDUSJÄRELEVALVE KOHTA TALLINNA KOPLI AMETIKOOLIS

SISSEJUHATUS

1. Tallinna Kopli Ametikool (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Kopli 98, 13424 Tallinn.
2. Haldusjärelevalvet kooli juhtimise ning tegevuse otstarbekuse ja seaduslikkuse üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika järelevalve valdkonna peaeksperdid Signe Vanker ja Anne Põldsaar, õigusnõunik Kristi Tõnisson ja nõunik Hille Voolaid. Ekspertdina oli kaasatud üldhariduspoliitika osakonna kaasava hariduse valdkonna peaeksperpt Ave Szymanel ja Keeleameti järelevalveosakonna Tallinna ja Harjumaa järelevalvetalituse peainspektor Roman Kallas.
3. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kuidas toimub koolis õpilase arengu toetamine väljalangevuse ennetamisel ja mil viisil on korraldatud eesti keel teise keelena õpe ja eestikeelne erialaõpe osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades.
4. Haldusjärelevalve algas 03.04.2023.
5. Järelevalves vesteldi kooli direktoriga, arendusjuhiga, õppetöö korralduse spetsialistidega, õppespetsialistiga, sotsiaalpedagoogiga, õpetajatega, kvaliteedijuhiga, õpilastega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli tegelikku olukorda Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Kool on üks kahest munitsipaalalluvusega kutseõppeasutusest Eestis. Järelevalve ajal õppis koolis 286 õpilast, neist kutsekeskhariduse tasemel 131. Koolis on avatud kaks õppekava erivajadustega õpilastele.

Järelevalve eesmärgist lähtuvalt oli koolis vaatluse all, kuidas toimub õpilaste vastuvõtt, õpilaste arengu toetamine väljalangevuse ennetamiseks ning mil viisil on korraldatud eesti keel teise keelena õpe ja eestikeelne erialaõpe osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades.

Õpilaste kooli vastuvõtuprotsessi korraldus vajab täiendamist, et õpilaskandidaatidel oleks selge, millised on õpilaste vastuvõtutingimused, mille alusel kujunevad vastuvõtukatsete punktisummad ja mille alusel hinnatakse õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Vastuvõtukomisjoni töös osalesid isikud, kes ei kuulunud kinnitatud vastuvõtukomisjoni koosseisu, aga olid kinnitatud vestluskomisjoni koosseisu. Kuna kooli vastuvõtuvestluste tulemused ei ole dokumenteeritud, siis vajab ülevaatamist õpilaste vastuvõtukatsete dokumenteerimine ja dokumentide säilitamine, et ka tagasiulatavalt oleks võimalik hinnata vastuvõtuprotsessi korraldust.

Kooli tugisüsteemi kuuluvad sotsiaalpedagoog ja kolm õppetöö korralduse spetsialisti. Lisaks koolis töötavale sotsiaalpedagoogile nähakse koolis vajadust ka psühholoogi ja eripedagoogi teenuse osutamiseks. Alates märtsikuust loodi hariduslike erivajadustega (edaspidi *HEV*) õpilaste õppe ja arengu toetamisel vajaliku koostöö korraldamiseks HEV-koordinaatori ametikoht.

Õpilaste toetamiseks on rakendatud mitmeid meetmeid, kuid meetmete tõhusust ei ole hinnatud. Koolis ei ole moodustatud tugirühma ega kinnitatud tugirühma töökorda. Õpilastele pole koostatud rakendusplaan, hinnatud pole tugimeetmete tulemuslikkust. Viimasel kolmel aastal on õpilaste toetamiseks koostatud individuaalseid õppekavasid neljal korral.

Kutseõppeasutuse seaduse (edaspidi *KutÕS*) kohaselt peab keskhariduse õppekava õppekeel olema eesti keel. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2 taseme saavutanute osakaal on koolis 20%. Vaadeldud õppetundidest ja koolis läbi viidud vestlustest nähtus, et eesti keel teise keelena õpe on kooli parendusvaldkond.

Järelevalves ei leidnud dokumentaalset kinnitust, et eestikeelne õpe toimub proportsioonis 60 eesti ja 40 vene keeles (edaspidi *60/40*). Õppeinfosüsteemis Tahvel (edaspidi *Tahvel*) ei kajastunud, millised moodulid/õppeained toimuvad eesti ja millised vene keeles. Vestlusel osalenud õpilaste eesti keele oskus oli väga piiratud. Samuti selgus tunnivaatlustel, et õppijate eestikeelne verbaalne aktiivsus on piiratud.

Kool on astunud samme keelekümluse rakendamiseks. Mitmed ained on 60/40 rühmadel koos eestikeelsete rühmadega. Koolis on väga hästi toimiv koostöö eesti keele õpetajate ja erialaõpetajate vahel. Eestikeelsele õppele üleminekul on oluline suurendada eesti keele mahtu ja tugevdada eestikeelset õpet. Kool on planeerinud tegevused, kuidas eesti keelt efektiivsemalt õpetada.

Väljalangevuse näitajad on koolis kõrged. Kool on teadlik, et õpilaste kõrge väljalangevus on probleem ning selles osas on kavandatud parendustegevusi. Käesoleval õppeaastal on tööle võetud kvaliteedijuht, kelle ülesanne on korraldada koolis sisehindamis- ja sisekontrollisüsteemi rakendumine, samuti dokumentatsiooni ülevaatamine.

Seisuga 05.04.2023 õpetas koolis 55 õppe- ja kasvatusala töötajat, kellest 13 (23,6%) omavad kesk- või keskeriharidust. 39 kutseõpetajast on 12 (30%) kesk- või keskeriharidusega, mis ei ole kooskõlas KutÕSis sätestatuga, kuna kutseõpetaja kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid õpetajaid ei tohi koolis olla üle 20%. Puudujääke esines personalialases dokumentatsioonis ja ebatäpsusi EHISe kannetes. Riigikeeleoskus vastas nõutud tasemele kõigil õppe- ja kasvatusala töötajatel.

Vestlusel osalenud nõunike kogu liikmed tõid esile kooli tugevust tulla toime muutuvast keskkonnast ja panust kogukonna arengusse, koostööd teiste asutustega ja ettevõtetega. Positiivselt nimetati kooli mainet ja juhi eestvedavat rolli, meeskonna innovatiivsust.

OLUKORRA KIRJELDUS

Järelevalve eesmärk oli selgitada välja, kuidas toimub koolis õpilase arengu toetamine väljalangevuse ennetamisel ning mil viisil on korraldatud eesti keel teise keelena õpe ja eestikeelne erialaõpe osaliselt vene õppekeelega kutsekeskhariduse õpperühmades.

Kool on üks kahest munitsipaalalluvusega kutseõppeasutusest Eestis. Koolil on õigus õpet läbi viia viies õppekavarühmas: ehitus ja tsiviilrajatised, elektrienergia ja energeetika, aiandus, koduteenindus ja käsitöö.

Koolis õppis 10.11.2022 seisuga 286 õpilast, neist 131 õppis kutsekeskhariduse tasemel (tabel 1).

Tabel 1. Õpilaste arv ja kutsekeskhariduse tasemel õpilaste arv koolis õppeaastatel 2019/2020–2022/2023.

Õppeaasta	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Õpilaste arv / kutsekeskhariduse tasemel õpilaste arv	209/89	229/74	255/116	286/131

Allikas: Haridussilm, 10. novembri seisuga.

KutÕSi¹ kohaselt peab keskhariduse õppekava õppekeel olema eesti keel. Õppekeeleks loetakse keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 protsenti kooli õppekavas sätestatud õppe mahust². Kool peab viima läbi 60/40 proportsioonis eestikeelset õpet kutsekeskhariduse tasemel. Tabelis 2 on toodud kutsekeskharidustaseme õpilaste arv õppekavade lõikes. Kõige enam õpib õpilasi hoone tehnosüsteemide ehituse ja sisetööde elektriku õppekavadel.

Tabel 2. Kooli kutsekeskharidustaseme õpilaste arv õppekavade lõikes.

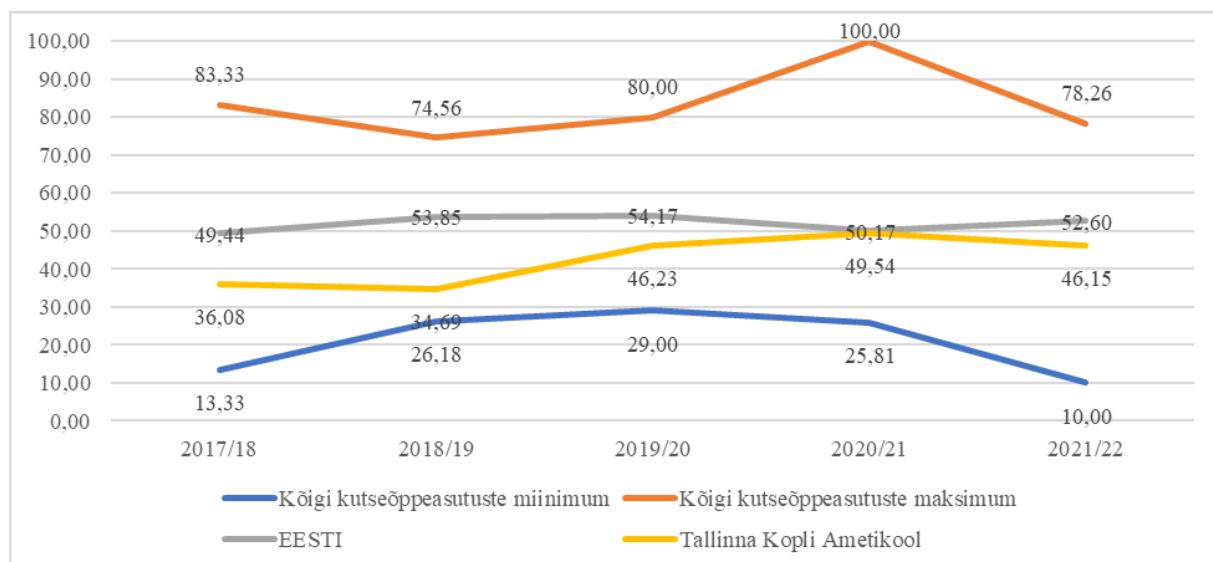
Õppekava nimetus / kursus	1	2	3	Kokku
Hoone tehnosüsteemide ehitus	22	15	9	46
Kinnisvarahooldus	13	8	3	24
Puukäsitöö		2	1	3
Sepp		4		4
Sisetööde elektrik	31	15	6	52
Tekstiilkäsitöö		2		2
Kokku	66	46	19	131

Allikas: EHIS.

Koolis on nominaalajaga lõpetajate osakaal viimastel aastatel olnud Eesti keskmisest pisut madalam (joonis 1) ning kutsekeskhariduses esimesel aastal väljalangejate ning esimesel aastal katkestajate osakaalud Eesti keskmisest kõrgemad (joonised 2 ja 3).

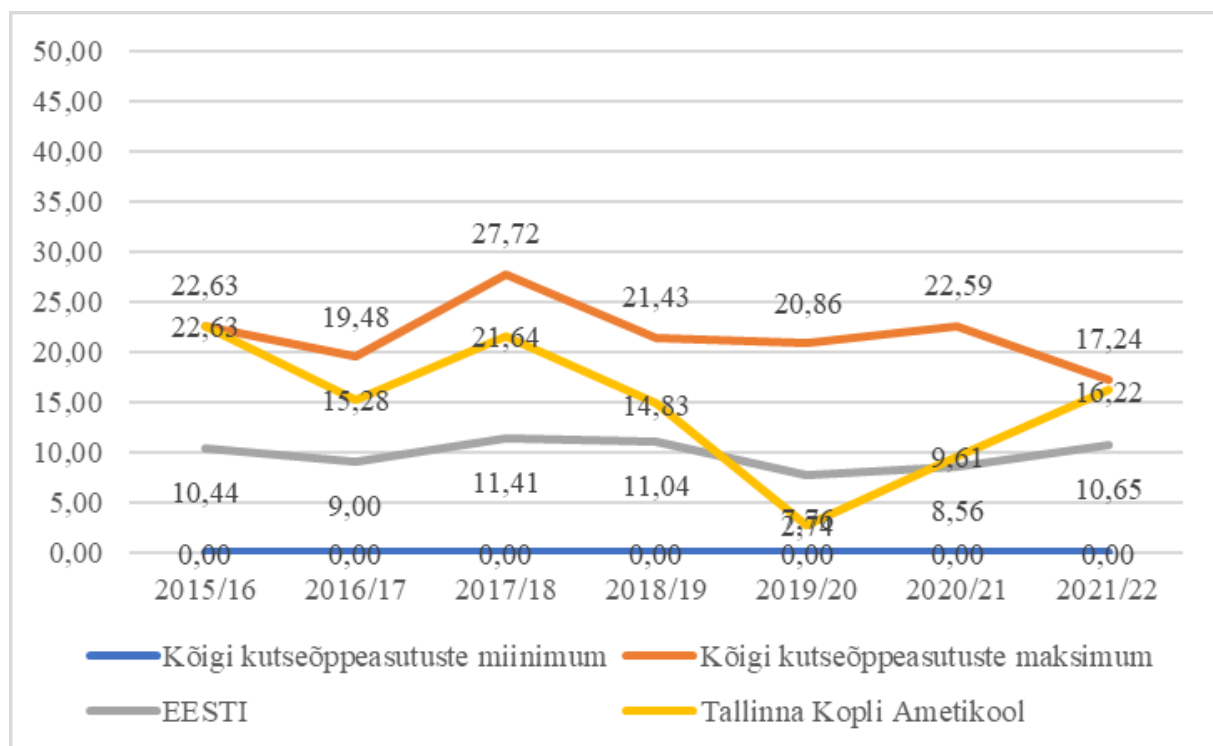
¹ KutÕS, § 29 lg 2.

² KutÕS, § 29 lg 1.

Joonis 1. Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %.

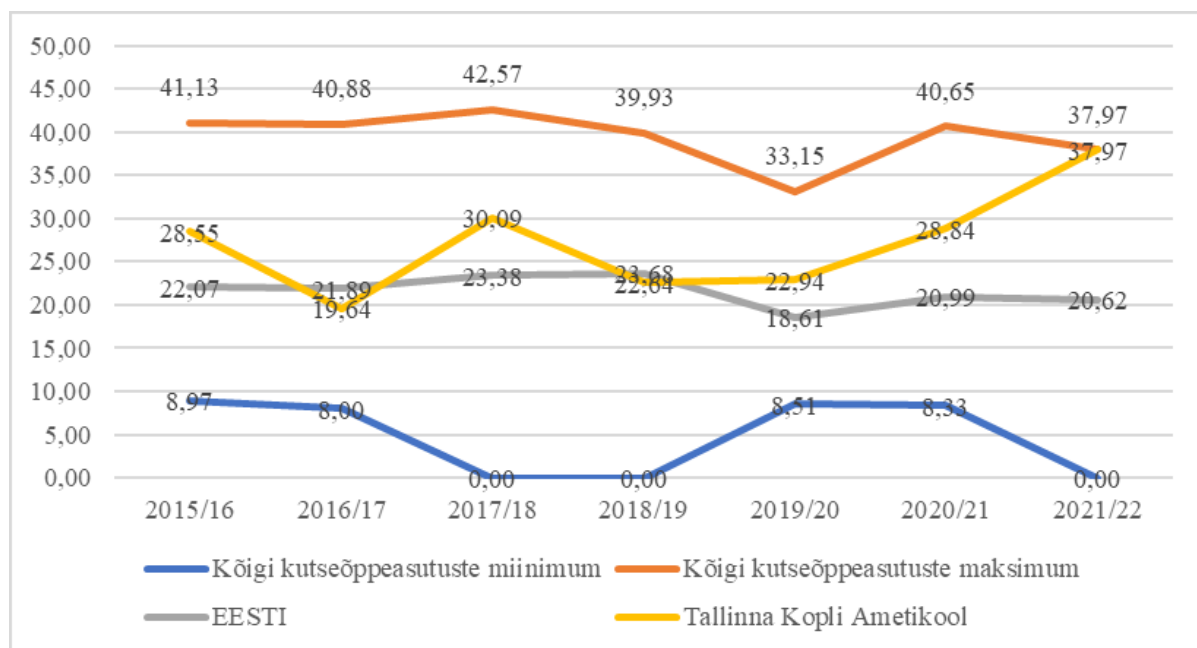
Allikas: EHIS.

Joonis 2. Väljalangejate³ osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.

Allikas: EHIS.

³ Väljalangenuteks loetakse õpingud katkestanud õpilased, kes ei ole jätkanud õpinguid üld-, kutse- või kõrghariduses. Arvestuse aluseks võetakse 10. novembril õppinud ja vaadatakse nende staatust järgmise õppeaasta 10. novembril.

Joonis 3. Õppetöö katkestajate⁴ osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.

Allikas: EHIS.

Vestlusel osalenud nõunike kogu liikmed tõid esile kooli tugevust tulla toime muutuv keskkonnas ja panust kogukonna arengusse, koostööd teiste asutuste ja ettevõtetega. Positiivselt nimetati kooli mainet ja juhi eestvedavat rolli, meeskonna innovatiivsust. Oluliseks peetakse, et koolis väheneks väljalangevus ja sellega koolis tegeldakse. Võimalusi nähakse põhikoolidega koostöös, et õpilased enne kooli asumist saaksid tuttavaks kutsehariduse maailmaga. Eesti keele õppes toodi murekohana välja kvalifikatsiooniinõuetele vastavate eesti keelt valdavate õpetajate puudus. Oluliseks peetakse, et õppetöö korraldus oleks koolis sujuv ning kooskõlas kooli põhimääruses sätestatuga, koostööd kooliga peetakse heaks.

Lähtudes kooli põhimäärusest⁵ peab olema koolis moodustatud õpilasesindus, kuhu kuuluvad õpilaskonna valitud liikmed, ning kooli nõukogu koosseisu peab kuuluma ka õpilaskonna esindaja⁶.

Koolis ei ole õpilasesindust moodustatud. Direktori sõnul ei ole õpilasesindust koolis, kuna õpilased ei ole initsiatiivi näidanud ja neil puudub motivatsioon, kuigi kool on igal aastal seda püüdnud korraldada. Lähiajal on plaanis uuesti korraldada õpilasesinduse moodustamine.

1. Õpilaste vastuvõtu kord ja tingimused ning vastuvõtuprotsess

2021. ja 2022. aasta suvel toimus vastuvõtt kahel kutsekeskhariduse taseme õppekaval, kus kooli õppeinfosüsteemi andmetel peaks õppetöö toimuma 60/40 proportsioonis: hoone tehnosüsteemide ehitus ja sisetööde elektrik.

⁴ Katkestajate leidmisel vaadatakse kõigi 10. novembril õppinute või aasta jooksul õppima asunute, aga enne 10. novembrit katkestanute või lõpetanute seisundit järgmise aasta 10. novembril. Arvestusest jäävad välja need, kelle õppimise aeg oli alla 31 päeva. Katkestajaks ei loeta samas koolis jätkajat ega neid, kelle katkestamise põhjuseks on välismaale minek.

⁵ Tallinna Linnavalitsuse 23.04.20014. a määrus nr 37 „Tallinna Kopli Ametikooli põhimäärus“, § 4 lg 2.

⁶ Tallinna Linnavalitsuse 23.04.20014. a määrus nr 37 „Tallinna Kopli Ametikooli põhimäärus“, § 6 lg 2.

Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord on reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega⁷. Nimetatud määruse⁸ kohaselt kehtestab kool määruses reguleerimata küsimustes õppekorralduseeskirjas (edaspidi *ÕKE*) kooli vastuvõtu korra. Sama on sätestatud ka haridus- ja teadusministri määruses⁹, mille kohaselt peab *ÕKE*s olema kehtestatud õpilaste vastuvõtu kord.

ÕKE on kinnitatud kooli nõukogus¹⁰ ja seda on muudetud kaks korda¹¹. Kooli vastuvõtu kord on *ÕKE* lisa 1.

Kooli poolt esitatud nõukogu koosoleku protokollist¹² ei selgu, mida on *ÕKE*s muudetud. Vastu on võetud otsus kiita heaks ja kinnitada *ÕKE* muudatused. Arutelu ega muudatusettepanekuid protokoll ei kajasta. Samuti ei ole protokollile lisatud muudetud dokumenti. Lisaks on *ÕKE* muudatused kinnitatud vaid direktori käskkirjaga¹³, kuid KutÕSi¹⁴ kohaselt on *ÕKE* kinnitamine nõukogu, mitte direktori pädevuses. Direktori käskkiri on digiallkirjastatud 18.04.2022, kuid käskkirjas on kuupäev 18.04.2021. Direktori käskkiri kajastab *ÕKE* muudatusi, kuid kuna nõukogu protokoll ei kajasta muudatusi, siis ole teada, kas käskkirjas kinnitatud muudatused on samad, mis on nõukogus kinnitatud. Selgitame, et *ÕKE*t saab muuta vaid organ, millel on selle kinnitamise pädevus.

Järelevalves selgitati koolile, et kooli nõukogu digiallkirjastatud koosoleku protokoll peab sisaldama kinnitatud muudatusi ja kinnitatud dokumenti, vastasel juhul puudub kindlus, milline on dokumendi kinnitatud ja kehtiv versioon.

Ära kuulamisel selgitasid kool ja pidaja, et nõukogu koosoleku protokollis on öeldud, et muudatused on nõukogu liikmetele saadetud ehk nõukogu oli muudatustest teadlik ja nõustus, seetõttu otsustati muudatused kinnitada ja heaks kiita. Seda kinnitab nõukogu protokoll. Direktori kui nõukogu esimehe poolt kinnitatud käskkirjas on nõukogu poolt kinnituse saanud muudatused veelkord välja toodud.

Selgitame veelkord, et kui kooli nõukogu muudab või kinnitab kooli *ÕKE*, tuleb kooli nõukogu protokollile lisada ka muudetav või kinnitatav dokument.

Kooli veebilehel oli avalikustatud „Tallinna Kopli Ametikooli vastuvõtueeskiri“, millel puudus kinnitusmärged ja mis erines sisult *ÕKE* lisas 1 toodud vastuvõtu korrast. Vastuvõtukomisjoni liikmed selgitasid, et vastuvõtueeskirja näol on tegemist vanadest aegadest jäänud dokumendiga. Järelevalvemenetluse ajal eemaldati eksitav teave kooli kodulehelt.

Koolis ei ole kinnitatud vastuvõtutingimusi, samuti ei ole võimalik tuvastada, kuidas vastuvõtukomisjon hindab vastuvõtuvestlusi (puudub hindamismaatriks). Esitatud dokumentidest ei selgunud vastuvõtukomisjoni ja vestluskomisjoni otsustuspädevused.

⁷ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“.

⁸ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“, § 2 lg 4.

⁹ Haridus- ja teadusministri 28.08.2013. a määrus nr 23 „Kutseõppeasutuse arendustegevust ja õppekasvatustööd käsitlevate kohustuslike dokumentide nõuded ja dokumentide pidamise kord“, § 7 lg 2 p 3.

¹⁰ Kooli nõukogu 25.08.2020 koosoleku protokoll nr 1-11/28.

¹¹ Kooli nõukogu 21.10.2021 koosoleku protokoll nr 1-11/47; 18.04.2022 koosoleku protokoll 1-11/14.

¹² Kooli nõukogu 18.04.2022 koosoleku protokoll nr 1-11/14.

¹³ Direktori 18.04.2022 käskkiri nr 1-5/33.

¹⁴ KutÕS, § 17 lg 5 p 5.

ÕKE lisa 1 „Õpilaste kooli vastuvõtu kord“ sätestab¹⁵ vastuvõtukomisjoni moodustamise, vastuvõtukomisjoni ülesanded, kooli astumiseks esitatavad dokumendid, õpilaskandidaadi andmete kandmise kooli õpilaste nimekirja ja õpilaste vastuvõtu õppekavale. Õpilaste kooli vastuvõtu kord sätestab¹⁶, et vastuvõtukomisjoni koosseis kinnitatakse igal õppeaastal direktori käskkirjaga. Vastuvõtukomisjoni peab kuuluma vähemalt üks kooli nõukogu liige ning vähemalt üks eriala juhtõpetaja. Vastuvõtukomisjon on kinnitatud direktori käskkirjaga¹⁷ kolmeliikmelisena. Lisaks on direktor kinnitanud 2–3-liikmelised õppekavade vestluskomisjonid¹⁸. 2022/2023. õppeaasta vastuvõtukomisjon on kogu koolil ühine, kuid vestluskomisjonid on kinnitatud õppekavati ja igasse vestluskomisjoni kuulub kaks kuni kolm liiget.

Vastuvõtukomisjoni protokollidest¹⁹ selgus, et vastuvõtukomisjoni koosseisu kuulus 3–4 isikut, kes erinevates protokollides olid erinevad, ning komisjoni töös on osalenud isikud, keda ei ole komisjoni koosseisu kinnitatud.

Vestlusel selgitasid vastuvõtukomisjoni liikmed, et vastuvõtukomisjon ja vestluskomisjon on sama organ, kuigi dokumentides on kasutatud erinevaid termineid. Tulevikus plaanitakse komisjonide nimetused terminoloogiliselt ühendada.

Esitatud dokumentidest ei selgu, milline on vastuvõtukomisjoni ja vestluskomisjoni otsustuspädevus, kuid õigusselguse tagamiseks on oluline, et vastuvõtuprotsessis oleks üheselt selge, kes mida otsustab ja mille eest vastutab. Komisjonide pädevused ning nende koosseisud tuleb üheselt kehtestada.

Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord sätestab²⁰, et vastuvõtu väljakuulutamisest kuni õppetöö alguseni ei või kool muuta vastuvõtutingimusi ja -korda vastaval õppekaval.

Haridus- ja teadusministri määruse²¹ kohaselt peab kool hindama asjakohaseid hindamismetodeid kasutades õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks.

ÕKE lisa 1 „Õpilaste kooli vastuvõtu kord“ sätestab²², et iga õpilaskandidaat läbib kooli astumisel personaalse vestlusvooru, kuid vastuvõtu kord ei sisalda täpsemat informatsiooni vastuvõtukatse ja selle hindamisskaala osas. Vastuvõtutingimusi eraldi kinnitatud ei ole.

Selgitame, et vastuvõtutingimused peavad sisaldama teavet iga eriala vastuvõtukatse ja selle hindamise kohta. Järelevalves vaadeldi 2021. ja 2022. aasta vastuvõtukomisjoni protokolle²³. Protokollid sisaldasid informatsiooni laekunud avaldustest ja nimekirja vestluse alusel vastuvõetavatest õpilastest.

¹⁵ ÕKE, lisa 1.

¹⁶ ÕKE, lisa 1 p-d 2.1, 2.2.

¹⁷ Direktori 12.05.2022 käskkiri nr 1-5/44 „Uute õpilaste vastuvõtukomisjoni, vastuvõtugraafiku, vestluste aja ja vestluskomisjoni liikmete kinnitamine“.

¹⁸ Direktori 12.05.2022 käskkiri nr 1-5/44 „Uute õpilaste vastuvõtukomisjoni, vastuvõtugraafiku, vestluste aja ja vestluskomisjoni liikmete kinnitamine“; 17.06.2022 käskkiri nr 1-5/61 „Uute õpilaste vastuvõtugraafiku, vestluste aja ja vestluskomisjoni liikmete kinnitamine“.

¹⁹ Vastuvõtukomisjoni 16.08.2022 protokoll nr 2-27/13; 16.08.2022 protokoll nr 2-27/15.

²⁰ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“, § 2 lg 2.

²¹ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 3 lg 1 p 4.

²² ÕKE, lisa 1 p 4.7.

²³ Vastuvõtukomisjoni 30.08.2021 koosoleku protokoll nr 2-27/34; 16.08.2022 koosoleku protokoll nr 2-27/15.

Kooli kõigil õppekavadel on üheks vastuvõtutingimuseks vestlus kandidaadiga, kuid esitatud vastuvõtuprotokollide alusel ei olnud võimalik tuvastada, kuidas vastuvõtukomisjon on hinnanud õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Vastuvõtukomisjoni protokollid ei sisalda informatsiooni vestluse hindamise kohta, ka kooli vastuvõtu kord ega ükski muu dokument ei sätesta, mida hinnatakse vestlusel.

Vastuvõtukomisjoni liikmete sõnul dokument vastuvõtukatsete kinnitamise ja hindamise kohta puudub. Õpetajate sõnul osaleb vastuvõtuvestluse juures rühma tulevane kuraator ja vestlusel tehakse märkmeid enda töödokumendi. Vastuvõtu vestluskomisjoni töödokumente koolis ei säilitata.

Selgitame, et kool peab²⁴ hindama asjakohaseid hindamismeetodeid kasutades õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks ja kõik vestlusel käsitletu tuleb dokumenteerida. Oluline on säilitada õpilase õpingute arenguprotsess dokumenteeri-tuna. See tagab, et vajalik info õpilase toetamiseks jõuab objektiivselt kõigi asjakohaste osapoolteni.

Vastuvõtuvestlust ei hinnatud punktiskaalal, oluline oli lõpptulemus, kas võtta õpilane vastu või mitte. Vastuvõtukomisjoni liikmete sõnul kontrollitakse vastuvõtuvestlusel, kas kõik nõutud dokumendid on esitatud.

Kuna koolis ei ole kehtestatud vestluste hindamismaatrikseid, siis on hindamine subjektiivne.

Ära kuulamisel selgitasid kool ja pidaja, et koolil puudus vajadus pingereastada kandidaate, kuna vastu võeti õpilased, kellel olid vastuvõtukomisjoni hinnangul eeldused erialal õpingute alustamiseks. Koolis ei ole kehtestatud vestluste hindamismaatrikseid, vastuvõtt toimub komisjoni ühisel otsusel.

Direktori selgitusest nähtub, et koolis ei ole loodud eeldusi objektiivseks vastuvõtu korraldamiseks.

Vastuvõtukomisjoni liikmete sõnul toimuvad vastuvõtuvestlused nii eesti kui vene keeles, sealjuures vestlust alustatakse eesti keeles.

Vestlusel hoone tehnosüsteemide ehituse ja sisetööde elektrikute õpilastega kinnitasid õpilased, et vastuvõtuvestlus toimus nii eesti kui vene keeles. Õpilased tõid välja, et nad ei olnud teadlikud, mida kooli vastuvõtul hinnatakse. Mõned õpilased olid saanud informatsiooni sõpradelt. Vastuvõtul esitatavate dokumentide kohta saadi informatsiooni sisseastumise infosüsteemist SAIS.

Vastuvõtukomisjoni liikmed selgitasid, et järgmiseks õppeaastaks kehtestatakse vastuvõtutingimused, mis avalikustatakse kooli veebilehel. Järelevalvemenetluse ajal esitas kool koosoleku protokoll, kus oli arutatud 2023/2024. õppeaasta vastuvõtutingimusi ja võetud vastu sellekohaseid otsuseid²⁵. Koosoleku protokollist ei selgu, mis koosolekuga oli tegemist ja milline oli koosolekust osavõtjate pädevus võtta vastu otsuseid.

Ära kuulamisel selgitasid kool ja pidaja, et osalejate nimed on toodud välja protokollis, kuid see, et tegemist on nõukogu liikmetega, on leitav kooli koduleheküljelt.

²⁴ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“, § 3 lg 4.

²⁵ Kooli koosoleku 01.03.2023 protokoll nr 1-12/8 „Vastuvõtt 2023/2024. õppeaastaks“.

Selgitame, et kooli kodulehelt leitavad isikute nimed ei saa olla aluseks, et teha järeldusi koo-solekul osalejate kohta.

Arendusjuhi sõnul on vastuvõtutingimused uueks õppeaastaks ettevalmistamisel. Vastuvõtu-vestlusi hakatakse hindama punktiskaalal 2023/2024. õppeaasta vastuvõtust.

Ära kuulamise lisasid kool ja pidaja, et põhikooli tulemusi ja keeleoskust on ka varasemalt vastuvõtu puhul arvestatud. Varasemalt ei ole pingerida moodustatud, vaid võetud tulemusi otsuse tegemisel arvesse. Põhikooli hindeid on arvesse võetud ja näiteks puudulike reaalainete puhul on õpilasele pakutud alternatiivseid erialasid (sisetööde elektriiku asemel näiteks kinnisvara-hooldust).

Direktori sõnul võetakse mõnele erialale õpilasi vastu rohkem, kui on riiklik koolitustellimus, kuna on õpilasi, kes langevad koolist välja. Vestlusel selgub toevajadus vaid juhul, kui õpilane ise räägib, aga kui ta ei räägi, siis kooli see info ei jõua. Toevajadust korraldavad tugispetsialistid.

Ära kuulamise lisas direktor, et õpilaste toevajadus selgitatakse välja vastuvõtuvestlusel, kus tutvutakse kandidaadi varasemate õpitulemustega, täiendav toevajadus selgub õppeajal.

Arendusjuht märkis, et toevajaduse väljaselgitamine on vastuvõtuvestluse ajal väljakutse. Õpi-toe osas on esmane märkaja kuraator. Koolis on jaanuarist tööl sotsiaalpedagoog, kes on aktiivselt tegutsenud. Rahastus saadi ka HEV-koordinaatori ametikoha loomiseks.

Järelevalves selgitati koolile, et kool peab selgelt ja läbipaistvalt avalikustama info selle kohta, mille põhjal ning millistel alustel kandidaate vastuvõtukatsetel hinnatakse. Kandidaat peab aru saama, mille eest ta sisseastumiskatsetel punkte sai. Vastuvõtmise kord peab õpilase õiguste, eelkõige õigusselguse ja -kindluse tagamiseks andma talle optimaalse täpsusega info selle kohta, mida ta peab tegema selleks, et kooli õppima asuda.

Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord sätestab²⁶, et kool peab korraldama vajalike dokumentide vastuvõtmise, registreerimise ja säilitamise vastavalt kooli asjaajamise korrale. ÕKE lisa 1 „Õpilaste kooli vastuvõtu kord“²⁷ sätestab, et vastuvõtukomisjoni üheks ülesandeks on korraldada vajalike dokumentide vastuvõtmine, registreerimine ja säilitamine vastavalt kooli asjaajamiskorrale.

Kool esitas järelevalves dokumendi „Tallinna Kopli Ametikooli asjaajamiskord“²⁸, mis ei sätesta otseselt vastuvõutuga seotud dokumentatsiooni vastuvõtmist, registreerimist ja säilitamist. Kooli dokumentide loetelus²⁹ on käsitletud dokumentide säilitamist ja on määratud vastutav töötaja. Vastuvõttu puudutavate dokumentide eest on vastutavaks määratud õppeosakonna sekretär, kuid koosseisus sellist ametikohta ei ole. Arendusjuhi sõnul on õppeosakonna sekretäri ametinimetus muutunud.

Selgitame, et eeltoodust tulenevalt on vajalik teha dokumenti „Õpilaste kooli vastuvõtu kord“ viide, et dokumentide säilitamine toimub vastavalt „Kooli dokumentide loetelus“ sätestatule.

²⁶ Haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määrus nr 14 „Õpilase kutseõppeasutusse vastuvõtmise kord“, § 3 lg 1 p 5.

²⁷ ÕKE, lisa 1 p 3.5.

²⁸ Direktori 19.11.2015 käskkiri nr 1-5/121 „Tallinna Kopli Ametikooli asjaajamiskord“.

²⁹ Direktori 18.11.2014 käskkiri nr 1-5/107 „Tallinna Kopli Ametikooli dokumentide loetelu“.

Järelevalves selgus, et õpilaste vastuvõtuprotsessi korraldus vajab ülevaatamist, et õpilaskandidaatidel oleks selge, millised on õpilaste vastuvõtutingimused, mille alusel kujunevad vastuvõtukatsete punktisummad ja mille alusel hinnatakse õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks. Samuti vajab ülevaatamist vastuvõtukomisjoni moodustamine ja see, kuidas tagada õpilaste vastuvõutuga seotud dokumentatsiooni säilitamine, et ka tagasiulatavalt oleks võimalik hinnata vastuvõtuprotsessi korraldust.

1.1. Ettepanekud direktorile

- 1.1.1.** Dokumentide kinnitamisel lisada digikonteinerisse kinnitav dokument, tagamaks üheselt mõistetavuse dokumendi kehtiva versiooni osas.
- 1.1.2.** Tagada vastuvõtuvestluste protokollimine viisil, et sealt nähtuks, mille eest ja kui palju sai kandidaat punkte, ning kuidas vastuvõtukomisjon hindas õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks, lähtudes kooli nõukogu 25.08.2020 koosoleku protokolliga nr 1-11/28 kinnitatud „Tallinna Kopli Ametikooli õppekorralduseeskirja“ lisa 1 punktis 3.4 kehtestatust.
- 1.1.3.** Tagamaks õigusselgus ja -kindlus vastuvõtukomisjoni koosseisu osas, määrata vastuvõtukomisjonide koosseis viisil, et oleks üheselt arusaadav, kes kuuluvad vastuvõtukomisjoni vastavalt kooli nõukogu 25.08.2020 koosoleku protokolliga nr 1-11/28 kinnitatud „Tallinna Kopli Ametikooli õppekorralduseeskirja“ lisa 1 punktile 2.1.

1.2. Ettekirjutused kooli pidajale

- 1.2.1.** Tagada õpilase vastuvõtu läbipaistvus, sealhulgas asjakohaste hindamismeetodite kasutamine, hinnates õpilaskandidaadi valmisolekut õppekavas kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks, lähtudes haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määruse nr 14 „Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“ § 3 lõike 1 punktis 4 kehtestatust. Täitmise tähtaeg: 01.01.2024.
- 1.2.2.** Tagada vastuvõtukomisjoni dokumentide, sh vestluste protokollide säilitamine vastavalt haridus- ja teadusministri 16.04.2018. a määruse nr 14 „Õpilaste kutseõppeasutusse vastuvõtu kord“ § 3 lõike 1 punktis 5 kehtestatule. Tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.
- 1.2.3.** Moodustada õpilasesindus, kuhu kuuluvad õpilaskonna valitud esindajad, lähtudes Tallinna Linnavalitsuse 23.04.20014. a määruse nr 37 „Tallinna Kopli Ametikooli põhimäärus“ § 4 lõikest 2, ning määrata õpilasesinduse koosolekul õpilaste esindaja kooli nõukogu koosseisu, lähtudes Tallinna Linnavalitsuse 23.04.20014. a määruse nr 37 „Tallinna Kopli Ametikooli põhimäärus“ § 6 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.01.2024.

2. Õpilaste toetamine õpinguperioodil

Järelevalves oli vaatluse all, kuidas on toimunud õpilaste toetamine õpinguperioodil. Vaadeldi põhikooli mitterahuldavate tulemustega lõpetanud esmakursuslaste toetamist ja põhikoolis eesti keelt teise keelena õppinud õpilaste toetamist, ennetamaks õpilaste koolist väljalangevust. Vaatluse all oli HEV-õppija toetamise korraldus ja protsess, tugimeetmete rakendamine. Kui õpilasi oli arvatud koolist välja ning kui põhjuseks olid olnud raskused õppetöös, vaadeldi, milliseid tugimeetmeid on õpilaste toetamiseks enne väljaarvamist rakendatud.

2020. aastast on avatud kaks eriala: puhastusteenindaja abiline ja abiaednik³⁰, kus õpivad üldjuhul õpilased, kes põhikoolis on õppinud põhikooli riikliku lihtsustatud õppekava³¹ alusel. EHISE andmetel oli seisuga 22.03.2023 koolis 38 HEV märkega õpilast.

³⁰ Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1-5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

³¹ Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.

EHISesse ei olnud kantud kutsekeskhariduses õppivate toevajadusega õpilaste andmeid³².

EHISesse kannete tegemise aluseks peavad olema direktori käskkirjad õpilastele tugimeetmete määramise kohta. Antud käskkirjad koolis puudusid.

EHISes oli 2022/2023. õppeaastal kutsekeskharidustasemel õppijatest puuduva eesti keele oskuse tõttu HEV-õppijatena märgitud 16 õppijat. Tegemist on uussisserändajatest Ukraina õpilastega.

Selgitame, et lähtuvalt haridus- ja teadusministri määrusest³³ on direktori käskkiri aluseks EHI-Sesse vastava märke tegemisel ning tugirühma otsus tugimeetme rakendamise lõpetamiseks on alus märke eemaldamiseks EHISest.

Kooli näitajad, sh tulemuslikkuse näitajad on toodud tabelis 3. Õpilaste katkestamise näitajad on viimase aasta jooksul hüppeliselt tõusnud. 2021. aastal katkestas 24,1% kutseõppuritest õpingud, 2022. aastal tõusis katkestajate osakaal 30,7%-le (riigi keskmine näitaja oli 21%). Märkimisväärselt on tõusnud ka katkestajate osakaal kutsekeskhariduse õppe esimesel kursusel. 2021. aastal katkestas õpingud 24,1% esmakursuslastest, 2022. aastal katkestas esimesel kursusel õpingud 38% kutsekeskhariduse esmakursuslastest. Viimasel aastal on vähenenud ka kutseeksami edukalt sooritanute osakaal 81%-lt 50,6%-le. Samuti on vähenenud kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetanute osakaal 62,1%-lt 49,2 %-le.

Tabel 3. Kooli näitajad seisuga 10.11.2021 ja 10.11.2022.

Näitaja	Kooli näitaja 2021	Riigi keskmine näitaja 2021	Kooli näitaja 2022	Riigi keskmine näitaja 2022
Õppetöö katkestajate osakaal, %.	24,1	20,3	30,7	21
Õppetöö katkestajate osakaal kutsekeskhariduses esimesel aastal, %.	22,2	19,2	38	20,6
Kutseeksami edukalt sooritanute osakaal, %.	81	71,5	50,6	72,2
Õpilaste arv, kellel oli põhikoolis eesti keel teise keelena, ja kes asusid 2021/2022. ja 2022/23. õppeaastal I kursusel õppima.	34	x	25	x
Kutsekeskhariduse nominaalajaga lõpetajate osakaal, %.	62,1	58,1	49,2	57,3
HEV osakaal: õpilaste arv kutsekeskhariduse õppes / HEV õpilaste arv kutsekeskhariduse õppes (EHISe andmed).	116/0	x	131/16	x
Mitterahuldavate tulemustega põhikooli lõpetajatest õppima asujate arv / vene õppekeele koolist.	21/4	x	9/2	x
Õpetajate vastavus riigikeeleoskuse taseme nõuetele, %.	95,2	89,4	x	x

Allikas: Haridussilm, EHIS, HTMi statistilised näitajad.

³² Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 1 p-d 43 ja 44.

³³ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 7 lg 5.

Direktor nõustus, et kõrge väljalangevus on koolis probleem ja kinnitas, et sellega tegeldakse. Direktori sõnul on väljalangevuse näitajaid analüüsitud ja sellest tulenevalt on viidud sisseastumis- ja õppeprotsessi sisse muudatusi. Kahe käsitööga seotud eriala väljalangevus oli suur ning see suurendas kooli väljalangevuse näitajat. Direktori arvates pakuti mingil ajal õpilastele nii palju tuge, et see tekitas õpitud abituse. Koolil on sõlmitud koostööleping Rehabilitatsioonikeskusega Terveline³⁴ ning koostööleping karjäärinõustajaga. Keeleõppes rakendatakse keelekohvikut ning kasutatakse projekti „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (edaspidi *PRÕM*) võimalusi.

Arendusjuhi sõnul plaanitakse viia koolist väljalangenute seas läbi küsitlus, et selgitada väljalangevuse põhjuseid. Kõigi õpilastega, kes puuduvad, tegeldakse igapäevaselt. Probleem tekib siis, kui kool ei saa enam õpilasega ühendust (ei vastata kirjale ja/või telefonile). Enim katkestavad õpingud õpilased, kes on asunud õppima käsitöö erialale. Edaspidi on planeeritud tihendada koostööd Töötukassaga. Kool osaleb Teenusedisaini projektis. Kutseksamite osas on näitajad paranenud, nt 100% puhastusteenindajatest läbis eksami.

Õpetajatel on valmisolek kohandada õpet vastavalt õpilaste erivajadustele. Seda on mõjutanud ka asjaolu, et koolis on erivajadustega õppijate õpperühmad. Õpetajatele toimuvad regulaarselt HEV-teemalised sisekoolitused.

Õpetajad tõid vestlusel välja, et koolis on õppijakeskne lähenemine, õpet korraldatakse vastavalt õpilase individuaalsusele. Suuremaid rühmi on jagatud väiksemateks rühmadeks, et õpetajal oleks võimalik õpilastele rohkem tähelepanu pöörata, tundides rakendatakse individuaalset abi. Õppegruppide suurused on 3–20 õpilast. Õpetajate sõnul rakendatakse ühe tugimeetmena individuaalset abi tundides. Õpetajad leidsid, et kui õpilane osaleb õppetöös, siis on ka võimalik teda aidata. Mitmetel õpilastel on kooliväliseid probleeme, mis takistavad õpinguid. Tugimeetmena tõid õpetajad välja ka mentorluse, kus teadmiste osas tugevam õpilane toetab nõrgemate teadmistega õpilast. Õpilased tõid kooli tugevusena välja toetavad ja abivalmis õpetajad, kes valdavad oma eriala ning oskavad huvitavalt erinevates keeltes õpetada. Õpilased leidsid, et koolist lahkuvad need, kel puudub motivatsioon koolis käia ja tundides kaasa töötada. Nõustamise või õpiabi vajadusel pöörduvad õpilased esmalt kuraatori poole, kes nõustab, mida edasi teha.

Eesti Hariduse Kvaliteediagentuuri (edaspidi *HAKA*) aruandes³⁵ on toodud välja, et õpilaste väljalangevus on ehituse ja tsiviilrajatiste ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmades suur. Kool ei ole süsteemselt läbi viinud tugisüsteemi analüüsi. Õpilaste väljalangevuse ennetamiseks ja vähendamiseks soovib komisjon viia läbi süsteemselt tugisüsteemi mõjuanalüüsi, et mõista, kas antud tugisüsteemil on mõju õppijate väljalangemisele, õpimotivatsioonile jne. Sellest lähtuvalt saab teadlikult tugisüsteemi edasi arendada.

Järelevalves ei esitatud dokumente, kust nähtuks, et *HAKA* soovitusi oleks arvestatud ning tugisüsteemide mõjusust koolis hinnatud ja analüüsitud. Seega puudub ülevaade, milline on rakendatavate tugimeetmete mõju õpimotivatsioonile ja väljalangemise vähendamisele.

Kooli sisehindamise aruandes³⁶ on märgitud, et esmaseks õppija toetajaks on õppegrupi kuraator, kes jälgib õppijate kooliskäimist, puudumisi, õppeedukust, toetab õpilasi, viib läbi arutelusid õpilastega, vajadusel suhtleb lastevanematega. Kuraator on vahendajaks kooli ja kodu vahel.

³⁴ Koostöökokkulepe Rehabilitatsioonikeskusega Terveline, 09.03.2023.

³⁵ *HAKA*. Tallinna Kopli Ametikooli ehituse ja tsiviilrajatiste ning elektrienergia ja energeetika õppekavarühmade hindamisaruanne, 2021.

³⁶ Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1–5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

Vestlusel sotsiaalpedagoogi ja õppetöö korralduse spetsialistidega selgus, et õpilastele on PRÕM projekti raames võimaldatud eestikeelset õpet. Projekti lõpus kasutati testipõhist hindamist, tulemused on näidanud, et eesti keele oskus õpilastel paranes.

Esmakursuslastele on viidud läbi tagasisideküsitlused³⁷, kus on küsitud toitlustuse ja kooliga rahulolu kohta. Esmakursuslastelt on küsitud tagasisidet ka kooli õppekorralduse ja koolis valitseva õhkkonna kohta. Õpilastelt saadud tagasiside põhjal on sisse viidud mitmeid muudatusi: muudetud on tunniplaani, loodud lauamängude nurgad vaba aja veetmiseks, võimaldatud sessioonõpet.

Kooli ehituse ja tsiviilrajatiste, elektrienergia ja energeetika, koduteeninduse õppekavarühmade eneseanalüüsi aruandes³⁸ on kool esile toonud, et igale õpilasele on tagatud individuaalne pöördumine kuraatori poole ja psühholoogi või õppesuuna juhi konsultatsioonid. Õpilaste arengu jälgimist ja toetamist lihtsustab õppegruppide suurus. Õpilase õppetööst mahajäämuse küsimustega tegelevad lisaks kuraatorile pedagoogid, psühholoog, õppesuunajuhid, metoodik ja õppejuht. Toimuvad õppe- ja kasvatustöö komisjonid. Järelevalves selgus, et muutunud olid õppesuunajuhtide ametinimetused. Uus nimetus on õppetöö korralduse spetsialist.

Vestlusel sotsiaalpedagoogi ja õppetöö korralduse spetsialistidega selgitati, et kooli tugisüsteemi kuuluvad tugispetsialist (sotsiaalpedagoog) ja kolm õppetöö korralduse spetsialisti. Esimene töötaja, kelle poole saab õpilane pöörduda, on kuraator. Kuraatoreid on koolis kuus. Psühholoogi koolis ei ole, kuid vajadus on olemas. Sotsiaalpedagoog, kes asus koolis tööle 2023. aasta alguses, lisas, et ta jälgib õpilasi, märkab, kui õpilasel on näiteks depressioon, teeb koostööd õpetajatega, et määratleda õpilase toevajadus. Suurema probleemi puhul on õppevõlgnevustega õpilane suunatud kutseõppesse. Eripedagoogi koolis ei ole, kuid vajadus on olemas. Järelevalves esitas kool kuraatorite kokkuvõtte³⁹, mis esitatakse õppeosakonnale. Kokkuvõtte sisaldab informatsiooni konkreetse õpperühma õpilaste hinnetest ja ettepanekuid õpilaste kiitmiseks, käitumishinde alandamiseks või õpilase väljaarvamiseks koolist.

Õpetajad selgitasid, et nemad vestlevad tuge vajava õpilasega ja suunavad nõustamiseks kuraatori, sotsiaalpedagoogi või õppetöö korralduse spetsialistide poole. Kuraator kontrollib igal hommikul õpilaste kohalolu ja puudujate osas võtab ühendust pereliikmetega. Õpetajate jaoks on oluline ka omavaheline suhtlus. Selleks, et vähendada katkestamist, on õpetajate sõnul olulised meetmed vestlused õpilase ja tema vanematega ning kontakt sõpradega.

Õpilaste sõnul pöörduvad nad nõustamisvajaduse korral kuraatori või õppespetsialisti poole ning kui tekivad õppevõlgnevused, siis pöördatakse aineõpetaja või kuraatori poole. Õpilased teadsid, et varasemalt töötas koolis psühholoog. Sotsiaalpedagoogi poole ei olnud ükski vestlusel osalenud õpilane pöördunud. Õpilased selgitasid, et õppevõlgnevusi parandatakse õppeaine tunnist erineval ajal. Õpilased teavad, et õppe- ja kasvatustöö komisjoni suunatakse need õpilased, kes ei saa õpingutega hakkama.

Ärakuulamisel lisasid kool ja pidaja, et sotsiaalpedagoog oli kollektiiviga värskelt liitunud ja ei olnud jõudnud veel kõigi õpilasteni.

³⁷ Tallinna Kopli Ametikooli esmakursuslaste tagasisideküsimustiku kokkuvõtte 2021/2022. õppeaastal.

³⁸ Kooli ehituse- ja tsiviilrajatiste, elektrienergia ja energeetika, koduteeninduse õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne 2016/2017–2019/2020.

³⁹ Tallinna Kopli Ametikooli 2022/2023. õppeaasta kokkuvõtte.

ÕKEs⁴⁰ on sätestatud õpilaste võimalike mõjutusvahenditena sisekorraeeskirja eiramise puhul kirjalik hoiatus; noomitus, vali noomitus; õppe- ja kasvatustöö komisjoni suuline hoiatus; õpetoetuste maksmise peatamine või lõpetamine; kooli õpilaste nimekirjast väljaarvamine. Koollis on noomitust käsitletud tugimeetmena⁴¹ ning seda kinnitas ka kooli direktor, kelle sõnul eelneb noomitusele õpilase vestlus õpetajaga, kuraatoriga, erijuhul direktoriga ning selle mõju on individuaalne.

Äraakuulamise selgitasid kool ja pidaja, et nende hinnangul on noomitus õpilase mõjutamine. Mõjutamise eesmärk on suunata ja toetada õpilase isiksuslikku arengut ning vältida ebasoovitava käitumise kordumist. Tallinna Kopli Ametikooli ÕKE punktides 13.4., 13.4.5., 13.4.2.1.–13.4.2.4. nimetatud meetmete rakendamine vormistatakse õppenõukogu või õppe- ja kasvatustöö komisjoni otsuse alusel direktori käskkirjaga, hoiatus fikseeritakse õppenõukogu või õppe- ja kasvatustöö komisjoni protokollis.

Selgitame, et noomitust ei saa käsitleda tugimeetmena.

Kooli poolt esitatud andmetele⁴² tuginedes on õppe- ja kasvatustöö alaseid küsimusi arutatud ja võetud vastu otsuseid kooli õppenõukogu ning õppe- ja kasvatustöö komisjoni poolt. Õigusaktid selliseid organeid kutseõppeasutuses ette ei näe, seega on tegemist kooli poolt loodud organitega, millele ei ole õigusaktidega antud otsustuspädevust.

Järelevalves tutvuti kooli õppenõukogu ning õppe- ja kasvatustöö komisjoni 2021/2022. ja 2022/2023. õppeaasta protokollidega. Järelevalves ei esitatud dokumenti, millega oleks kinnitatud õppenõukogu ning õppe- ja kasvatustöö komisjoni koosseis.

Arendusjuhi sõnul kuuluvad õppe- ja kasvatustöö komisjoni kuraatorid, õppespetsialist, õppetöö korralduse spetsialistid, sotsiaalpedagoog, õppejuht.

Õppe- ja kasvatustöö komisjoni ülesanded ja töökord (sh koosseis) on kirjeldatud⁴³ kooli ÕKEs. ÕKE⁴⁴ sätestab, et õppe- ja kasvatustöö komisjoni ülesandeks on õppekorraldus-, sisekorra eeskirja nõudeid eiranud õpilaste juhtumite menetlemine. Komisjoni koosseisu kuuluvad õppedirektor, õppesuunajuhid, õppegruppide kuraatorid, õppesekretär, õppemetoodik ja psühholoog.

Õppetöö korralduse spetsialisti sõnul nähtub õppe- ja kasvatustöö komisjoni protokollidest tugimeetmete korraldus ja tulemuslikkus. Kooli poolt esitatud protokollidest⁴⁵ aga tugimeetmete korraldus ja tulemuslikkus ei selgunud. Valimis olnud koosoleku protokollides⁴⁶ on välja toodud õpilaste õppevõlgnevused ja puudumised ning komisjoni otsus.

Õppe- ja kasvatustöö komisjoni otsusena on protokollides⁴⁷ märgitud: kuraator kirjutab õpilasele, määratakse võlgnevuste likvideerimise tähtajad, õpilase osas võetakse vastu otsus õppenõukogus, õpilane põhjendab puudumisi, noomitus õppenõukogus, välja arvata.

⁴⁰ ÕKE, p 13.4.2.

⁴¹ Kiri 14.02.2023 nr 9.5.-2.2/22-23/24/3. Tabel 5.

⁴² Kiri 14.02.2023 nr 9.5.-2.2/22-23/24/3.

⁴³ ÕKE, lisa 6.

⁴⁴ ÕKE, lisa 6.

⁴⁵ Õppe- ja kasvatustöö komisjoni 16.03.2022 koosoleku protokoll nr 2-16/4; 18.04.2022 protokoll nr 2-16/5; 30.09.2022 protokoll nr 2-16/8.

⁴⁶ Õppe- ja kasvatustöö komisjoni 30.11.2022 koosoleku protokoll nr 2-16/29; 08.11.2021 protokoll nr 2-16/2.

⁴⁷ Õppe- ja kasvatustöö komisjoni 30.11.2022 koosoleku protokoll nr 2-16/29; 08.11.2021 protokoll nr 2-16/2.

Direktori sõnul on õppenõukogu koolisisene organ, kuhu kuuluvad kõik õppe- ja kasvatusala töötajad. Õppenõukogu töökorda kehtestatud ei ole. Õppekorralduse spetsialisti sõnul toimuvad õppenõukogu kohtumised kolm korda aastas: juuni, detsember-jaanuar, august.

ÕKE⁴⁸ sätestab, et õppenõukogu otsusel toimuvad alljärgnevad toimingud: õpilase järgmisele kursusele üleviimine, tunnustamise ettepanekute menetlemine (tunnustamine vormistatakse direktori käskkirjaga). Mõjutusmeetmete rakendamine toimub kas õppenõukogu või õppe- ja kasvatus töö komisjoni otsuse alusel direktori käskkirjaga (kirjalik hoiatus, noomitus, vali noomitus, õppe- ja kasvatus töö komisjoni suuline hoiatus, õppetoetuse maksmise peatamine või lõpetamine; õpilase koolist väljaarvamine) ÕKE punktide 15.2.3 ja 15.2.4 alusel.

Õppenõukogu koosoleku otsuse⁴⁹ alusel on tehtud õpilaste osas alljärgnevaid otsuseid: välja arvata, noomitus, individuaalne õppekava, õppevõlgnevused parandada, jätkab õppetööga, lõpetab kooli. Samuti on õppenõukogu teinud otsuse direktori käskkirjaga kiita õpilasi, karistada ja arvata õpilane kooli nimekirjast välja. Valimis olnud õppenõukogu koosoleku⁵⁰ protokollis on toodud kirje, mille alusel otsustati karistada direktori käskkirjaga 16 õpilast. Otsuses ei ole viidet konkreetsele õigusaktile, mille alusel õpilasele on noomitus määratud.

Õppenõukogule ei ole õigusaktidega viidatud pädevust antud. Samuti ei saa õppenõukogu anda direktori käskkirju või kohustada direktorit käskkirju andma. Direktor peab enda pädevusse kuuluvad otsused ise õigusaktide ja haldusmenetluse reeglite alusel tegema. Küll aga võib ta otsuste tegemisel kuulata ära muude kooli organite arvamuse. See ei vabasta direktorit aga talle pandud vastutusest. Juhime tähelepanu, et haldusakt on õiguspärane ja kehtiv eeldusel, et selle annab vastava pädevusega organ⁵¹.

Lähtuvalt kooli põhimäärusest⁵² moodustab direktor kooli nõukogu ja juhib selle tööd, samuti kinnitab direktor kooli struktuuri, koolitöötajate koosseisu ja töö tasustamise alused. Kooli struktuur on kinnitatud direktori käskkirjaga⁵³. Struktuuris on kooli nõukogu ja nõunike kogu, kuid õppenõukogu puudub.

Õppenõukogu eesmärk jäi järelevalves ebaselgeks ja selle tegevusel puudub seaduslik alus. Kokkuvõtvalt selgitame, et lähtudes kooli põhimäärusest, KutÕSst ja direktori käskkirjaga kinnitatud struktuurist ei ole kooli otsustuskoguks õppenõukogu, vaid kooli nõukogu. Seega on otsustuspädevus vaid kooli nõukogul.

Koolist väljaarvamine on vormistatud direktori käskkirjaga, kus alusena on toodud ÕKE p 15.4, mis viitab õppenõukogu või õppe- ja kasvatus töö komisjoni ettepanekule. Väljaarvamise alus ei saa aga olla kellegi otsus. Väljaarvamise alused peavad olema sisulised asjaolud, mille esinendes õpilane õpinguid jätkata ei saa. Selle näiteks on, et ÕKE⁵⁴ sätestab õpilase väljaarvamise juhul, kui õpilasel on õppevõlgnevused, kuid ei ole täpsustatud, mitme õppevõlgnevusega toimub väljaarvamine või millised on erisused. Samuti on ÕKEs⁵⁵ sätestatud väljaarvamine juhul, kui õpilane ei täida kohustust osaleda õppetöös, kuid puudub täpsem regulatsioon.

⁴⁸ ÕKE, p 10.6, p 15.4, p 13.3.3, p 13.4.5, p 1.4.1.

⁴⁹ Õppenõukogu 21.12.2022 koosoleku protokoll nr 2–17/32ÕN.

⁵⁰ Õppenõukogu 21.12.2022 koosoleku protokoll nr 2–17/32ÕN.

⁵¹ HMS, § 54.

⁵² Tallinna Linnavalitsuse 23.04.20014. a määrus nr 37 „Tallinna Kopli Ametikooli põhimäärus“, § 5 lg 2 p-d 7 ja 14.

⁵³ Direktori 27.03.2023 käskkiri nr 8-1/15-k.

⁵⁴ ÕKE, p 15.2.3.

⁵⁵ ÕKE, p 15.2.4.

Õppenõukogu otsus ei saa olla aluseks direktori käskkirjale. Õppenõukogu saab direktorit nõustada, kuid seda tehes peab ta tuginema kehtivale õigusele. Õppenõukogu ei saa direktorile ette kirjutada kellegi väljaarvamist.

Selgitame, et õpilaste noomituste ja muude mõjutusmeetmete rakendamisel tuleb lähtuda haldusmenetluse seadusest⁵⁶ (edaspidi *HMS*). Õppenõukogu koosoleku protokollides puudub lühikokkuvõtte arutelust ja direktori käskkirjades ei kajastu haldusaktile kohaselt ärakuulamist *HMS*is sätestatud korras, on vaid märgitud otsused. Otsustes puuduvad faktilised ja õiguslikud alused. Õpilaste võrdse kohtlemise tagamiseks on oluline täpsustada ÕKEs väljaarvamise alused.

Kooli ehituse ja tsiviilrajatiste, elektrienergia ja energeetika, koduteeninduse õppekavarühmade eneseanalüüsi aruandes⁵⁷ on toodud välja, et HEV-õppijatega toimuvad arenguestlused, teistele õppijatele korraldab kuraator arenguestlused vajaduspõhiselt. Eneseanalüüsi aruandes kirjeldab kool, et arenguestluse eesmärk on õppija kaasamine oma õpingute kavandamisse, samuti õppija arengu toetamine vastavalt tema võimetele ja vajadustele. Lisaks aitab see tõsta õpilaste õpimotivatsiooni ning toetab õpilast edasise karjäärivaliku osas. HEV-õpilaste tulemuslikkuse tagamiseks tehakse arendusjuhi juhtimisel koostööd koolisisest oma kolleegidega ning kolleegidega teistest kutsekoolidest, spetsialistidega HARNost ja HTMist, ettevõtete esindajatega, sotsiaalasutustega. Eneseanalüüsi aruandes märgitakse, et HEV-õppija toetamiseks on koostatud individuaalsed õppekavad (edaspidi *IÕK*), õppijale on kindlustatud individuaalne juhendamine ja nõustamine ning tema arengu jälgimine.

HEV-õppijate rühma kuraatori sõnul toimub arenguestlus õpilastega kahel korral. Esimene vestlus toimub sügisel, kus koos lapsevanemaga täidetakse kooli poolt väljatöötatud ankeeti, mis toetab õpilase õppetöö korraldamist koolis ning kaardistatakse terviklikult õpilase toevajadus, sh toetused. Teine kohtumine on arenguestlus, mille eesmärk on kaardistada õpilase oskused ning arengukohtad. Lisaks lepitakse kokku õppeaasta eesmärgid ja kaardistatakse õpilase üldine seisund.

Arenguestlused HEV-õppijatega on dokumenteeritud. Teiste õpilastega tehakse arenguestlusi vajaduspõhiselt ja neid kohtumisi ei dokumenteerita. *IÕK*d ei kajastu *EHIS*es ja Tahvlis õpilastel tugiteenuste all, vaid on leitavad Tahvlis õpilase kohta vormistatud dokumentide loetelust.

Vaadataval perioodil oli õpilastele tugimeetmena koostatud *IÕK*sid neljal korral. Koolis ei ole tugirühma ja ei ole koostatud rakendusplaan. Õpiabi ja karjäärinõustamine on tagatud kõigile õpilastele, selleks on ka õppekavas õpitee moodul. Väljalangevuse vähendamiseks nähakse, et vastuvõtuprotsess oleks põhjalikum ja et seal selgitatakse välja õpilase toevajadus. Õpilase toevajadus selgub praegu alles õppeperioodi jooksul, kuid võiks toimuda varem ning kooli prioriteet peaks olema väljalangevuse vähendamine.

Direktori sõnul on tugiteenuste tagamine igapäevane protsess. Koolis on kuraatorid, kes tegelevad õpilaste ja õpetajate toetamisega.

Kooli ÕKEs⁵⁸ on määratletud tugiteenused ja tugimeetmed ning nende rakendamise meetmed. ÕKE sätestab, et õppija, sh HEV-õppija toetamiseks osutab tugiteenuseid tugitalitus. Tugiteenuste osutamisel teeb tugitalitus vajadusel koostööd Põhja-Eesti Rajaleidja keskuse, Harjumaa

⁵⁶ HMS, § 40 lg-d 1 ja 2.

⁵⁷ Tallinna Kopli Ametikooli ehituse ja tsiviilrajatiste, elektrienergia ja energeetika, koduteeninduse õppekavarühmade eneseanalüüsi aruanne 2016/2017–2019/2020.

⁵⁸ ÕKE, p 11.

Töötukassa ja õpilase elukohajärgse omavalitsusüksuse vastavate spetsialistidega. ÕKE sätestab, et tugimeetmete määramiseks ja rakendusplaani koostamiseks moodustatakse tugirühm, kes vastutab ametialase kompetentsi piires õpilaste erivajaduse tuvastamise, tugimeetmete määramise ning rakendamise jälgimise eest. Tugirühma kuuluvad õpperühma kutseõpetajad, õpperühma kuraator, psühholoog ja meditsiiniõde. Tugirühma ülesanded ja töökord tuleb kinnitada direktori käskkirjaga. Hariduslike tugimeetmete rakendamine tuleb kooskõlastada õpilase ja/või tema seadusliku esindajaga. Esmast õpiabi osutatakse tundides, kasutades sobivat õpetamis- ja hindamismetoodikat, vajadusel rakendatakse erineva raskusastmega ülesandeid. Tugisüsteemi üldist tööd koordineerib õppe- ja kasvatustöö komisjon⁵⁹.

Järelevalves selgus, et haridus- ja teadusministri määrusele⁶⁰ vastavalt tugirühma koolis moodustatud ei ole, kinnitatud ei ole ka tugirühma ülesandeid ja töökorda. Samuti puuduvad koolis psühholoog ja eripedagoog, seega pole õpilastel võimalust saada õppimise toetamiseks vajalikke tasuta tugiteenuseid⁶¹.

Direktor kinnitas, et koolis tugirühma moodustatud ei ole, aga selles suunas tegutsetakse. Eripedagoogi ja psühholoogi koolis ei ole. Puuduvate spetsialistide puhul suunab sotsiaalpedagoog õpilase väljaspool kooli asuvate spetsialistide vastuvõtule. Tugisüsteemide mõjusust hinnatakse ja sellest tulenevalt viiakse protsessidesse sisse ka muudatusi. Õppetöö korralduse spetsialisti sõnul psühholoogia teenuse osutamise lepingut sõlmitud ei ole.

Sotsiaalpedagoog ja õppetöö korralduse spetsialistid selgitasid vestlusel, et kui õpilasel on toevajadus, suunatakse ta sotsiaalpedagoogi poole. Sotsiaalpedagoog psühholoogia valdkonnas õpilasi ei toeta, vajadusel suunatakse õpilane arsti/psühholoogi juurde väljaspool kooli. See, kuidas toimub tegevus õpilase toevajaduse märkamisest toe pakkumiseni, on reguleeritud ÕKEs. Tugispetsialisti sõnul on koolis 67 toevajadusega õpilast, EHISesse olid kantud 38 õpilase andmed.

HEV-õpilaste arvu suurenemise tõttu andis pidaja ressursse HEV-koordinaatori ametikoha loomiseks alates 01.03.2023. Järelevalve ajal ei olnud HEV koordinaator veel tööle asunud.

Kooli sisehindamise aruandes⁶² on toodud välja, et õppijatele on loodud võimalused huvitegevuseks peale õppetööd, nt jõusaali kasutamine, lauatenise mängimine, arvutikasutamise võimalus.

Direktori sõnul on koolis õpilastel mitmeid võimalusi tegeleda huvitegevusega: võimalik on kasutada jõusaali, valmimisel on lasketiir. Õpilased korraldavad ülekoolilisi üritusi, nt rebaste pidu. Vestlusel osalenud erivajadustega õpilased (PTA-22) tõid välja, et toevajaduse puhul saab abi õpetajatelt, kuraator jälgib, kuidas õpilastel läheb.

Järelevalves selgus, et õpilased on teadlikud võimalusest saada igas aines konsultatsioone ja õpiabi. Õpilased pöörduvad probleemidega esmalt kuraatori poole, kes suunab neid vajadusel sotsiaalpedagoogi või õppetöö korralduse spetsialistide poole. Tugirühma koolis moodustatud pole. Tugispetsialistidest on koolis tööl sotsiaalpedagoog, kuid vajadus on psühholoogi ja eripedagoogi teenuse järele. Tugisüsteemide mõjusust süsteemselt ei hinnata. Kutsekeskhariduses õppivate toevajadusega õpilaste andmeid ei ole kantud EHISesse.

⁵⁹ ÕKE, lisa 2 p 1.

⁶⁰ Haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määrus nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“, § 5 lg 5.

⁶¹ KutÕS, § 43 lg 2 p 10.

⁶² Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1-5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

2.1. I kursusele vastu võetud põhikooli mitterahuldavate hinnetega lõpetanud õpilaste ja vene õppekeelega koolist tulnud õpilaste toetamine õpinguperioodil

Kooli ÕKE⁶³ kohaselt toimub õppevõlgnevuste arvestus kaks korda õppeaastas, sügis- ja kevadsemestri lõpus. ÕKE⁶⁴ sätestab, et õppevõlgnevuste ennetamiseks või likvideerimiseks on õpilastel õigus konsultatsioonideks, konsultatsioonide ajad lepib õpilane kokku õpetajaga individuaalselt. Õppevõlglasti nõustavad erialaõpetaja ja õppesuunajuht. Õppevõlgnevustega õpilased kutsutakse õppe- ja kasvatustöö komisjoni, kes otsustab õppevõlgnevuse likvideerimise tähtsaja⁶⁵. Õppevõlgnevustega õpilane on kohustatud osalema konsultatsioonidel ja teavitama õppegrupi kuraatorit ja õppesuunajuhti võlgnevuste likvideerimisest⁶⁶. Õpilasi, kellel on õppevõlgnevused, üldjuhul praktikale ei lubata⁶⁷.

Tugispetsialistide selgitusel annavad õpetajad õpilastele teada, kuidas saab nendega võtta ühendust, kui õpilane vajab tuge, vajadusel toimuvad õpiabitunnid. Kõigil õpilastel on võimalik saada õpiabi. Õpiabitunnid toimuvad ainete kaupa. Õpilaste sõnul peavad neis tundides käima õpilased, kellel on halvad hinded.

Õppetöö korralduse spetsialisti sõnul arutatakse õppe- ja kasvatustöö komisjonis, milliseid meetmeid kasutada õpilase toetamiseks. Komisjonis analüüsitakse eelmise koosoleku protokolle, et määratleda, kuidas on seatud eesmärged täidetud. Kuraator jälgib ka õpilase puudumisi. Kindlat puudumiste arvu, mille alusel tehakse õpilasele noomitus, ei ole määratletud. Enne, kui õpilasele tehakse noomitus, toimub nõustamine, mida ei dokumenteerita.

Järelevalves olid vaatluse all esimese kursuse õpilased, kes on lõpetanud põhikooli mitterahuldavate hinnetega ja asunud kooli õppima 2021/2022. ja 2022/2023. õppeaastal.

Mitterahuldavate hinnetega põhikooli lõpetajaid võeti 2021/2022. õppeaastal vastu 21:

- 1) 8 kinnisvarahoolduse õppekavale, neist on õpingud katkestanud neli õpilast;
- 2) 4 hoone tehnosüsteemide ehituse õppekavale;
- 3) 4 tekstiilkäsitöö õppekavale, neist kolm on õpingud katkestanud;
- 4) 3 sisetööde elektriiku õppekavale, neist üks on õpingud katkestanud;
- 5) 2 sepa õppekavale, neist üks on õpingud katkestanud.

21st põhikooli mitterahuldavate hinnetega lõpetanust, kes alustasid 2021/2022. õppeaastal õpinguid, katkestas õpingud 9 õpilast.

Mitterahuldavate hinnetega põhikooli lõpetajaid võeti 2022/2023. õppeaastal vastu 9:

- 1) 5 kinnisvarahoolduse õppekavale, neist on õpingud katkestanud üks õpilane;
- 2) 3 hoone tehnosüsteemide ehituse õppekavale;
- 3) 1 sisetööde elektriiku õppekavale.

9st põhikooli mitterahuldavate hinnetega lõpetanust, kes alustasid 2022/2023. õppeaastal õpinguid, oli 21.03.2023 seisuga õpingud katkestanud üks õpilane.

Kool esitas⁶⁸ järelevalves tabelid, kust nähtus, et koolil on olemas informatsioon, millistes ainetes olid õpilastel põhikoolis mitterahuldavad tulemused ja et neil on välja selgitatud toevajadus. Täpsem info toevajaduse väljaselgitamise ja toe määramise kohta puudus.

⁶³ ÕKE, p 10.1.

⁶⁴ ÕKE, p 10.2.

⁶⁵ ÕKE, p 10.3.

⁶⁶ ÕKE, p 10.4.

⁶⁷ ÕKE, p 10.5.

⁶⁸ Kiri 14.02.2023 nr 9.5.-2.2/22-23/24/3. Tabel 1 ja tabel 2.

Vastuvõtukomisjoni protokollid⁶⁹ ei sisaldanud mingit teavet toevajaduse väljaselgitamise ja määramise kohta.

Vestlusel selgitasid vastuvõtukomisjoni liikmed, et õpilaste vastuvõtul küsitakse õpilase lõputunnistust, kust on näha õpilase hinded ning koolil on olemas teadmine, millistel õpilastel olid mitterahuldavad hinded põhikoolis. See info märgitakse vastuvõtuvestluse protokollis, mis on mitteametlik dokument ja mitteametlik info, kuid mis edastatakse õpetajatele, kuna neil õpilastel võib tulla õppeainetes raskusi. Muud toevajadust vastuvõtuprotsessis ei hinnata.

Vaatluse all olid 2021/2022. õppeaastal vastu võetud 21 põhikooli mitterahuldavate tulemustega lõpetanud, kellest 9 on õpingud katkestanud. Tahvli andmetel ja õppetöö korralduse spetsialisti sõnul lahkusid neli õpilast omal soovil, kolm arvati välja õppevõlgnevuste tõttu ja kaks ei ilmunud õppetööle. Neljale katkestanud õpilasele oli pakutud psühholoogi nõustamist, ühel oli toimunud arenguvestlus, kahel vestlus vanematega ning ühele õpilasele pakuti õppekava vahetust. Seega oli koolil olemas informatsioon tuge vajavatest õpilastest, kuid toevajadust ega tuge vastuvõtuprotsessis saadud andmetest lähtuvalt ei määratud. Kuna 21st põhikooli mitterahuldavate hinnetega lõpetanust katkestas õpingud 9, siis saab järeldada, et rakendatud meetmed ei ole olnud tõhusad ja kool peaks pöörama tähelepanu vastuvõtuprotsessis ja õppetöö esimestel kuudel toevajaduse väljaselgitamisele.

Ära kuulamise ei nõustunud kooli ja pidaja esindajad antud järeldusega, kuna nende hinnangul baseerub järeldus vaid 2021/2022. õppeaasta andmetel (21st õppijast katkestas 9 õppijat ehk väljalangevus 42%). Järelevalve oli vaatluse all ka 2022/2023. õppeaasta, millest nähtub, et väljalangevus on märgatavalt kahanenud (9st õppijast on katkestanud 1 ehk 11%). Kui võrrelda kahte viimast õppeaastat, siis saab järeldada, et rakendatud meetmed on olnud tõhusad, sest väljalangevus on kahanenud 42%-lt 11%-le.

Selgitame, et kuna 2022/2023. õppeaasta ei olnud järelevalve ajaks lõppenud, ei saa järelevalves anda hinnangut 2022/2023. õppeaasta tulemuslikkusele.

Järelevalves oli vaatluse all õpilaste toetamine 2021/2022. ja 2022/2023. õppeaastal õppekavadel hoone tehnosüsteemide ehitus ja sisetööde elektrik.

2021/2022. õppeaastal õppekavale hoone tehnosüsteemide ehitus (60/40) õppima asunud õpilaste toetamine õpinguperioodil 2021/2022 ja 2022/2023.

2021/2022. õppeaastal asus õppima õppegruppi hoone tehnosüsteemide ehitus (edaspidi *HTE21v*) 16 õpilast, kellest üks on õpingud katkestanud⁷⁰. Katkestamise põhjusena on toodud välja õppetööle mitteilmumine. Kooli kinnitusel on kõigile 15 õpilasele rakendatud tugimeetmeid. Kooli poolt rakendatud tugimeetmed olid täiendav eesti keel, sisseelamisprogramm ja vestlus psühholoogiga.

Täiendav eesti keel tugimeetmena ei kajastunud õpperühma HTE21v õppuritel EHISes tugimeetmena. Osadel õppuritel olid Tahvlis nähtavad põhikooli tugimeetmed. Tahvlis olid õpilaste isikukaardile märgitud rakendatavad tugimeetmed osaliselt.

Õpilaste sõnul nad ei tea, palju võib olla õppevõlgnevusi ja kui palju võib olla puudumisi, mille alusel võib nad õpilaste nimekirjast välja arvata. Probleemide puhul pööratakse kuraatori või õppesekretäri poole. Õppevõlgnevuste likvideerimine toimub tavaliselt õppetunnis või antakse kodune töö. Eelmisel õppeaastal olid ka konsultatsioonitunnid ning keelekohvikud. Õppe- ja

⁶⁹ Vastuvõtukomisjoni 16.08.2022 koosoleku protokoll nr 2-27/14 ja 21.09.2022 koosoleku protokoll nr 2-27/28.

⁷⁰ Kiri 14.02.2023 nr 9.5.-2.2/22-23/24/3. Tabel 5.

kasvatustöö komisjonist vestlusel osalenud õpilased ei teadnud, samuti ei teadnud õpilased, millega tegeleb sotsiaalpedagoog.

2021/2022. õppeaastal sisetööde elektriku õppekavale (60/40) õppima asunud õpilaste toetamine õpinguperioodil 2021/2022 ja 2022/2023.

2021/2022. õppeaastal asus õppima õppegruppi sisetööde elektrik (edaspidi *EL21v*) 13 õpilast, kellest kaks on õpingud katkestanud. Õpingute katkestamise põhjusena on märgitud õppevõlgnevused. Tugimeetmetena on toodud välja täiendav eesti keel, sisseelamisprogramm ja vestlus psühholoogiga. Täiendav eesti keel tugimeetmena ei kajastu õppuritel EHISes tugimeetmena.

Tahvlis olid tugimeetmed märgitud õpilaste isikukaartidele. Kooli kinnitusel oli välja arvatud õpilastele õpinguperioodil määratud alljärgnevaid tugimeetmeid: täiendav eesti keel, esmakursuslaste sisseelamisprogramm, nõustamine kuraatoriga, õppe- ja kasvatustöö komisjonid, individuaalsed vestlused vanematega, koolipsühholoog, tugiõppetunnid.

Järelevalves vaadeldi koos õppetöö korralduse spetsialistiga Tahvli andmete tuginedes HTE21v ja EL21v seitsme õpilase, kes olid valitud valimisse, toetamist. Tahvlis olid kajastatud õpilastele rakendatud noomitused, tugiteenuste osas toetusmeetmed ei kajastunud.

2.2. Viimase kursuse õpilaste nimekirjast väljaarvamine, nende toetamine õpinguperioodil

Järelevalves oli vaatluse all, milliseid tugimeetmeid oli rakendatud õppeperioodi vältel õpilastele, kes olid õpilaste nimekirjast arvatud välja viimaselt kursuselt.

Vaatluse all olid viimase kursuse õpilased, kes olid asunud õppima põhikooli baasil, ja kes olid õpilaste nimekirjast välja arvatud 2021/2022. ja 2022/2023. õppeaastal.

Viimaselt kursuselt oli 2021/2022. ja 2022/2023. õppeaastal nimekirjast välja arvatud neli õpilast alljärgnevatelt õppekavadelt: kinnisvarahooldus – kaks; sisetööde elektrik – üks ja hoone tehnosüsteemide ehitus – üks. Väljaarvamise põhjustena on toodud õppevõlgnevused – kaks õpilast; õppetööle mitteilmumine – kaks õpilast. Kooli kinnitusel on kõigile välja arvatud õpilastele rakendatud tugimeetmeid. Tugimeetmetena on välja toodud esmakursuslaste sisseelamisprogramm, kursusejuhendaja, individuaalsed vestlused suunajuhiga, tugiõppetunnid, koolipsühholoog, tihe koostöö vanematega, IÕK, täiendav eesti keel.

Õpetajad selgitasid, et raske on rakendada tugimeetmeid, kui õpilane ei ole koolis. Kui õpilane on koolis, siis saab rakendada individuaalset abi tundides. Mitmetel õpilastel on kooliväliseid probleeme, mis takistavad õpinguid (töökoha leidmine, pere). Õppetöö korralduse spetsialisti sõnul arutatakse õpilaste probleeme ja toetamist õppe- ja kasvatustöö komisjonis. Enne noomitust selgitatakse välja probleem, toimuvad vestlused kuraatori ja õpilasega. Vestlusi ei doku-menteerita.

Tahvlis õpilastel tugimeetmeid märgitud pole, kuid on toimunud vestlused õpilase ja vanematega, psühholoogi konsultatsioonid ning tehtud noomitused. Noomitustest nähtub, et selle aluseks on olnud õppevõlgnevused ja/või puudumised. Õppevõlgnevuste ja puudumiste arvu, mille puhul arvatakse õpilane koolist välja, sätestatud pole.

Selgitame, et õppe- ja kasvatustöö komisjoni protokollis tehtud ettepanekud tugimeetmeteks peavad kajastuma Tahvli tugiteenuste osas.

Koolis on teadvustatud, et väljalangevuse vähendamine on kooli eesmärk number üks ja tugispetsialistide sõnul saaks väljalangevust vähendada, kui kaardistada vastuvõtuprotsessis toevajaduse andmed ja kasutada valgusfoori süsteemi. Õpiabi saamise võimalused on õpilastele

tagatud, kuid koolis ei ole moodustatud tugirühma ja ei ole hinnatud süsteemselt tugisüsteemide mõjust.

2.2.1. Ettepanekud direktorile

- 2.2.1.1. Hinnata ja analüüsida tugimeetmete rakendumist (sh tugisüsteemi mõjust eestikeelsele õppele üleminekul), saavutamaks meetmete mõju.
- 2.2.1.2. Märkida õpilastele määratud tugimeetmed õppeinfosüsteemis ahsool, et koolil oleks ülevaade toevajadusega õpilastest.
- 2.2.1.3. Sätestada ÕKEs konkreetsemalt õpilaste väljaarvamise kriteeriumid, tagamaks väljaarvamisel õpilaste võrdne kohtlemine.
- 2.2.1.4. Kaaluda võimalust suurendada muukeelsetele õpilastele tugimeetmena rakendatava täiendava eesti keele õppe mahtu ja tagada, et see oleks kättesaadav kõigile puuduliku eesti keele oskusega õpilastele kogu õppeperioodi vältel.

2.2.2. Ettekirjutused kooli pidajale

- 2.2.2.1. Tagada õppekasvatustöö alaste küsimuste arutelu ja vastavate otsuste tegemine kooli nõukogus vastavalt kutseõppeasutuse seaduse § 17 lõike 5 punktis 1 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 2.2.2.2. Tagada tugirühma töökorra, kus on sätestatud tugirühma liikmete isikuline koosseis vastavalt haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 5 lõikele 5, kinnitamine. Täitmise tähtaeg: 01.09.2023.
- 2.2.2.3. Tagada õpilastele psühholoogi teenuse osutamine, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 43 lõike 2 punktist 10, mille kohaselt on õpilastel õigus saada õppimise toetamiseks tasuta tugiteenuseid. Tähtaeg: 01.09.2023.
- 2.2.2.4. Tagada õpilastele eripedagoogi teenuse osutamine, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 43 lõike 2 punktist 10, mille kohaselt on õpilastel õigus saada õppimise toetamiseks tasuta tugiteenuseid. Tähtaeg: 01.09.2023.
- 2.2.2.5. Koostada õpilastele, kellel on tugirühma otsusega tuvastatud hariduslikud erivajadused ning määratud vajalikud tugiteenused või tugimeetmed, rakendusplaan, lähtudes haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 5 lõikes 2 kehtestatud. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.10.2023.
- 2.2.2.6. Koostada õpilastele, kelle individuaalsuse arvestamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kooli õppekava alusel individuaalne õppekava, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 32 lõikes 8 kehtestatud. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.10.2023.
- 2.2.2.7. Tagada kutsekeskhariduse tasemel õppivate toevajadusega õppijate andmete sisestamine Eesti hariduse infosüsteemi, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 26 lõike 1 punktidest 43 ja 44 ning haridus- ja teadusministri 28.12.2018. a määruse nr 35 „Haridusliku erivajadusega õpilase kutseõppeasutuses õppimise tingimused ja kord“ § 7 lõikest 5. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.10.2023.

Ära kuulamisel tegi kooli direktor ettepaneku määrata ettekirjutuste täitmise tähtjaks 01.01.2024. Punktis 2.2.2 tehtud ettekirjutuste puhul ei ole võimalik ettepanekut arvestada. Selgitame ettekirjutuste tähtaegade määramise aluseid.

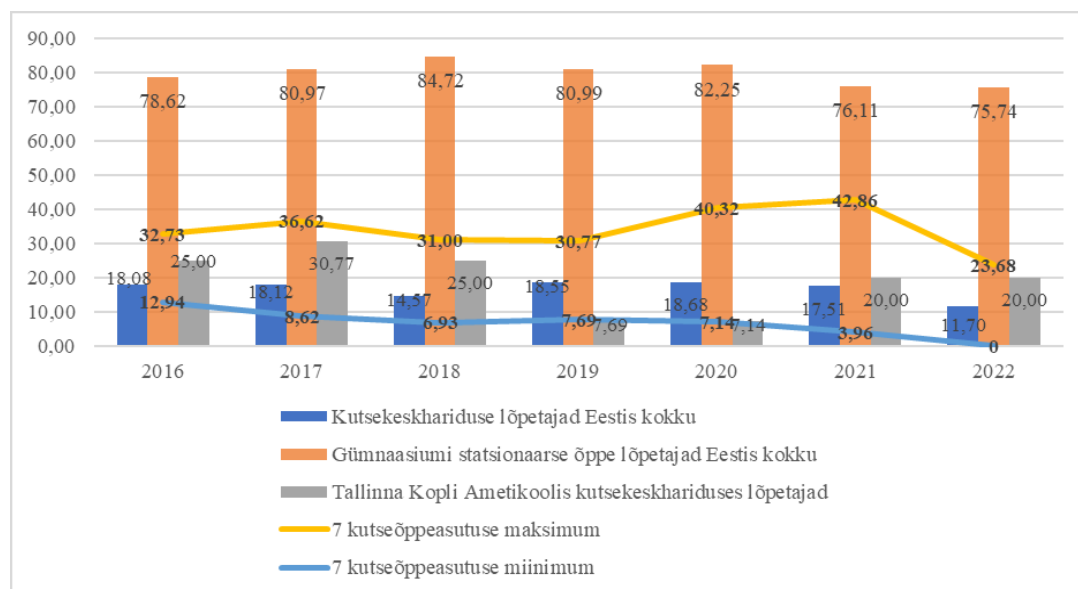
1. Ettekirjutus 2.2.2.1: kooli nõukogu peaks kooli normaalse tegevuse tagamiseks kogunema ka ilma ettekirjutuseta pärast õiendi kinnitamist ja enne antud tähtaega

01.09.2023. Kooli nõukogu ülesanne arutada õppekasvatustööga seotud küsimusi ja võtta vastu otsuseid on reguleeritud seadusega⁷¹ ja on koolile täitmiseks kohustuslik. Seega on oluline tagada kohene nõukogu liikmete kaasamine ja nende panustamine õppekasvatustööga seotud küsimuste arutellu ja otsuste vastuvõtmisesse.

2. Ettekirjutuse 2.2.2.2 puhul on oluline lähtuda vajadusest tagada õpilastele tugi õppeaasta algusest. Seega on oluline, et õppeaasta alguseks oleks kinnitatud tugirühma töökord ning määratud töötajad, kes kuuluvad tugirühma koosseisu.
3. Ettekirjutused 2.2.2.3 ja 2.2.2.4 on õpilaste õiguste tagamiseks vaja täita õppeaasta alguseks. Haridusvaldkonnas toimuvad üldjuhul uute töötajate leidmiseks konkursid suvel, samuti on juhtkonnal suve jooksul võimalik leida vajadusel kooliväline teenusepakkuja. Õpilaste õiguste kaitseks ei ole aktsepteeritav, et viidatud tugiteenused ei ole õpilastele tagatud esimesel poolaastal.
4. Ettekirjutused 2.2.2.5 ja 2.2.2.6 on õpilaste õiguste tagamiseks vaja täita õppeaasta alguseks. Kool ei ole esitanud põhjendust, miks peetakse võimatuks tagada õpilastele neile õigusaktides ettenähtud tugi täiendavalt terve poolaasta vältel.
5. Ettekirjutuse 2.2.2.7 puhul on aluseks Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruses nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 30 lõige 2, mille kohaselt esitavad kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused õpilaste kohta andmed nende muutumise päeval. Seega tuleb kutsekeskhariduse tasemel õppivate toevajadusega õppijate andmed sisestada EHISesse koheselt peale toevajaduse väljaselgitamist ning tõendavad materjalid tuleb esitada hiljemalt 01.10.2023.

3. Eesti keele ja eestikeelse erialaõppe korraldus

Eestis on seitse kutseõppeasutust, kus kutsekeskhariduse tasemel lõpetanutest igal aastal teeb eesti keel teise keelena riigieksami vähemalt viis õpilast. Kooli kutsekeskhariduse lõpetanute eesti keel teise keelena eksamitulemused on igal aastal nende seitsme kutseõppeasutuse hulgas ühed nõrgemad (joonis 4).

Joonis 4. Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2 taseme saavutanute osakaal kõigist eesti keel teise keelena riigieksamit teinud lõpetajatest⁷², %.

Allikas: EHIS (lõpetamise andmed), EIS (riigieksami sooritamise andmed).

⁷¹ KutÕS, § 17 lg 5 p 1, lg 5 p 6.

⁷² Eksam ei pruugi olla sooritatud lõpetamisega samal õppeaastal vaid varem. Kutsekeskhariduse puhul on eksam sageli tehtud aasta või kaks varem ning mõnedel juhtudel ka mõnes teises koolis, seega andmed ei ole võrreldavad EISI avalikus vaates sisalduvate andmetega.

Kutsekeskhariduse lõpetanute eesti keel teise keelena riigieksami tulemused õppekavade lõikes on toodud tabelis 4.

2021/2022. õppeaastal sooritas kooli kutsekeskhariduse lõpetajast eesti keel teise keelena riigieksami 10 õpilast, neist 20% saavutas B2 taseme. Kõige rohkem oli sooritajaid sisetööde elektrikute õppekaval – 5. Kooli kutsekeskhariduse tasemel lõpetanute keskmine eesti keel teise keelena riigieksami tulemus oli 36,2 (maksimum on 100). 2021/2022. õppeaastal lõpetas kutsekeskharidusõppe 16 õpilast.

Tabel 4. Kutsekeskhariduse lõpetanute eesti keel teise keelena riigieksami tulemused õppekavade lõikes.

	Õppekava nimetus	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Eesti keel teise keelena riigieksami teinud kutsekeskhariduse lõpetanuid.	Hoone tehnosüsteemide ehitus	6	7	7	2
	Kinnisvarahooldus				1
	Puukäsitöö			3	
	Sepp	1			
	Sisetööde elektrik	4	7	4	5
	Tekstiilkäsitöö	2		1	2
	Kokku	13	14	15	10
Neist B2 keeletaseme saavutanute osakaal, %.	Hoone tehnosüsteemide ehitus	17	14	14	0
	Kinnisvarahooldus				100
	Puukäsitöö			0	
	Sepp	0			
	Sisetööde elektrik	0	0	25	20
	Tekstiilkäsitöö	0		100	0
	Kokku	8	7	20	20
Eesti keel teise keelena riigieksami keskmine tulemus.	Hoone tehnosüsteemide ehitus	31,5	33,0	35,0	31,0
	Kinnisvarahooldus				85,0
	Puukäsitöö			29,3	
	Sepp	28,0			
	Sisetööde elektrik	25,5	22,9	39,3	33,0
	Tekstiilkäsitöö	43,5		66,0	25,0
	Kokku	31,2	27,9	37,1	36,2

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium.

Koolis toimub vastuvõtt kahele kutsekeskhariduse taseme õppekavale, kus õppetöö peab toimuma 60% ulatuses eesti keeles: hoone tehnosüsteemide ehitus ja sisetööde elektrik.

Tulenevalt KutÕSist⁷³ loetakse õppekeeleks keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 protsenti kooli õppekavas sätestatud õppe mahust, ning kutsekeskhariduse õppekava õppekeel on eesti keel.

⁷³ KutÕS, § 29 lg-d 1, 2.

Järelevalves esitas kool sisetööde elektriку ja hoone tehnosüsteemide ehituse kutsekeskhariduse õppekavade osalisele eesti keelele ülemineku kava⁷⁴.

Arendusjuhi kinnitusel toimub 60/40 proportsioonis õpe õppekavadel sisetööde elektrik ja hoone tehnosüsteemide ehitus, õpilaste eesti keele oskus selgitatakse välja testidega. Sealt selgub ka õpilase motivatsioon õppida eesti keelt. Direktori sõnul on õppekavas määratletud, milliseid õppeaineid õpetatakse eesti keeles.

Tahvliis ei olnud võimalik tuvastada, milliseid ained õpetatakse eesti keeles, kuid kooli poolt esitatud dokumendis „Sisetööde elektriку kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava“ on toodud moodulid ja nende mahud ning eraldi veeruna on välja toodud mooduli maht, mis peab toimuma eesti keeles.

Esitatud dokumendis on sisetööde elektriку kutsekeskhariduse õppekava⁷⁵ maht 185 kutsehariduse ainepunkti (edaspidi *EKAP*), sellest 111 (60%) *EKAP*it eesti keeles. Üldõpingute mooduli maht on 35 *EKAP*it, sellest 10 *EKAP*it eesti keeles. Üldõpingute moodulis on eesti keel teise keelena mooduli maht 5 *EKAP*it. Põhiõpingute mooduli maht on 120 *EKAP*it, sh praktika. Põhiõpingute mooduli õpitee ja töö muutuv keskkonnas maht on 5 *EKAP*it, sellest 2 *EKAP*it eesti keeles.

Hoone tehnosüsteemide ehituse kutsekeskhariduse õppekava⁷⁶ maht on 185 kutsehariduse *EKAP*it, sellest 111 (60%) *EKAP*it eesti keeles. Üldõpingute mooduli maht on 35 *EKAP*it, sellest 10 *EKAP*it eesti keeles. Üldõpingute moodulis on eesti keel teise keelena moodul mahuga 5 *EKAP*it. Põhiõpingute maht on 122 *EKAP*it, sh praktika. Mooduli õpitee ja töö muutuv keskkonnas maht on 5 *EKAP*it, sellest 2 *EKAP*it eesti keeles.

Järelevalves selgus, et Tahvliis puudus õppekavade juures teave, et õppekaval toimub õppetöö 60% ulatuses eesti keeles ja millised moodulid või nende osad toimuvad eesti keeles. Kooli kodulehel on hoone tehnosüsteemide ehituse õppekava kirjelduse juures toodud vaid info, et õppetööst on 60% eesti keeles, 40% vene keeles. Kooli kodulehel on sisetööde elektriку eriala õppekeelena märgitud eesti keel, teave eesti ja vene keeles toimuva õppe osakaalu kohta puudub.

Direktori sõnul valitakse eesti keeles õpetatavad ained sisu järgi, mis on antud valdkonnas oluline ja see on tunnetuslik. Kõik õpilased õpivad erialast eesti keelt. Õpilasele edastatakse informatsioon, milliseid õppeaineid õpetatakse eesti keeles, sisseastumisprogrammis. Direktor selgitas, et 60/40 proportsiooni järgimine on kohustuslik ja seda täidetakse 100%. Praktika keel sõltub sellest, kuhu õpilane praktikale läheb.

Arendusjuhi sõnul ei ole tunniplaanis näidatud, milliseid õppeaineid õpetatakse eesti, milliseid vene keeles, ning edaspidi kaalutakse vastava info esitamist ka tunniplaanis.

Õpilaste sõnul nad teadsid kooli sisseastumisel, et õppetöö toimub 60/40. Õpilastele, kes tunnis ei saa eesti keelest aru, tõlgitakse info vene keelde, harva toimuvad eestikeelsed erialatunnid ka vene keeles. Vestlusel osalenud kuuest sisetööde elektriку EL-22 õpperühma õpilasest suutsid eesti keeles vestelda vabalt kaks õpilast, üks õpilane ütles mõne üksiku sõna eesti keeles, kolm

⁷⁴ Sisetööde elektriку kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40) ja hoone tehnosüsteemide ehituse kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40).

⁷⁵ Sisetööde elektriку kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40) ja hoone tehnosüsteemide ehituse kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40).

⁷⁶ Sisetööde elektriку kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40) ja hoone tehnosüsteemide ehituse kutsekeskhariduse õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava (60/40).

õpilast vestlesid vene keeles. Õpilaste omavaheline suhtlus toimub koolis vene keeles. Õpilaste arvates võiksid õpilased ka ise rohkem pingutada, et osata paremini eesti keelt.

Õppetöö korralduse spetsialisti sõnul ei ole Tahvlis nähtav, millised ained on eesti ja millised vene keeles seetõttu, et Eestis on õppekeel eesti keel. Eesti keeles toimuva aine puhul selgitab õpetaja tunni alguses, et mooduli tunnid toimuvad eesti keeles. Kolmandal kursusel on eesti keelsetel ja 60/40 rühmadel koos riigikaitse eesti keeles. Sisetööde elektriку õppekava kutsealased ained toimuvad alates teisest õppeaastast koos eesti ja 60/40 rühmadel. Hoone tehnosüsteemide ehituse õppekaval on ainult 60/40 rühm.

Õppetöö korralduse spetsialist selgitas, et kõigil kutsekeskhariduse rühmadel on koos üldkehalise ettevalmistuse moodul, mis toimub eesti keeles. Sotsiaallainetes ja loodusainetes otsustab õpetaja, kuidas ta tagab, et osa õppetööst oleks eesti keeles, kui osa tema moodulist on planeeritud eestikeelsena. Dokumenteeritud seda ei ole. Tunnijaotusplaanid on koostatud töödokumendina ja seal on kirjas, kui suur osa aineist on planeeritud viia läbi eesti keeles.

Õpetajate sõnul hindavad õpetajad tunnis ise, milline on õpilaste keeletase ning kas nad mõistavad tunnis eesti keeles õpetatavat. Vajadusel kasutatakse tunnis ka vene keelt. Õpetajad tõdesid, et õpilastel on nõrk rääkimise ja kuulamise oskus.

Vestlusel osalenud puhastusteenindaja abilise õpperühma õpilased tõid välja, et neile meeldib eesti keelt õppida.

Kooli 2020. aasta sisehindamise aruandes⁷⁷ on toodud välja, et aastast 2019 osales kool Euroopa Sotsiaalfondi (edaspidi *ESF*) projektis „Täiendav keeleõpe kutse- ja kõrghariduses: täiendav eesti keele õpe“, et arendada erialase suulise eesti keele eneseväljendusoskust ja sõnavara, et pärast kooli lõpetamist oleksid õpilased võimelised suhtlema ja töötama valitud erialal eesti keeles.

Perioodil 2017–2018 osalesid kooli õpetajad (9 õpetajat) „Õpetajate ja koolijuhtide professionaalse arengu toetamine“ (edaspidi *ÕKPAT*) programmi (*ESF*) raames eesti keele kursustel, mille maht oli 200 tundi. 9 õpetajast lõpetas kursuse 7.

Direktori sõnul on plaanis uue sisehindamisaruande koostamine ning siiani ei ole oldud koolis rahul eestikeelse õppe tulemuslikkusega, kuid planeeritud on ka analüüs ja tegevused, kuidas eesti keelt õpetada efektiivsemalt. Koostatud on eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava⁷⁸, kus on määratletud soovitatav tulemus, mõõdikud, tähtajad, vastutajad ja rahastusallikad. Mõõdikute osas on määratletud algtase ja sihttase.

Õppetundide vaatlusi ei ole koolis läbi viidud, kuid seoses kvaliteedijuhi tööle asumisega on planeerimisel ka õppetundide vaatlused. 1. septembriks 2024 peab kõigil õpetajatel olema saavutatud tase C1, mis on nõutav⁷⁹. Vajadusel toetab kool näiteks eesti keele kursuste eest tasumisega.

2022. aasta augustis esitas kool ministeeriumile eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava aastateks 2022–2025⁸⁰. Selle tegevuskava järgi tegeleb eesti keele õpetamisega sisetööde elektriку ja hoone tehnosüsteemide ehituse eriala õpilastele korraga kaks eesti keele õpetajat. Kõne all

⁷⁷ Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1-5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

⁷⁸ Eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava. Direktori poolt allkirjastatud 31.03.2023.

⁷⁹ KutÕS, § 57¹.

⁸⁰ Direktori 10.08.2022 kiri nr 1-8/157 „Eesti keele õppe, eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava“.

on üldine keeleõpe ja erialase eesti keele omandamine. Kooli eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava⁸¹ kohaselt rakendub sisetööde elektriiku ja hoone tehnosüsteemide ehituse eriala teisel ja kolmandal kursusel keelekümbelus.

Vestlusel kinnitasid sisetööde elektriiku õpilased, et teisel kursusel õpivad koos 100% eesti keeles õppiv rühm ja 60/40 rühm.

Õpetajate sõnul on õpilaste ettevalmistus eestikeelseks erialaõppeks nõrk. Erialase õppeaine läbiviimisel annab õpetaja õpilasele eestikeelsete erialaste sõnade loetelu ning kasutab kahte, nii eesti kui vene keele õpikut, paralleelselt. Õpetajad tõid välja ka head koostööd eesti keele õpetajatega ja teiste erialaõpetajatega. Eesti keel on lõimitud igasse moodulisse. Eestikeelsel õpetamisel sõltub palju õpetajast ja tema keeleoskusest. Esimene kursus õpib valdavalt vene keeles, õpingute lõpus eesti keele oskus kasvab. Õpilaste keeleoskusele aitab kaasa keelekohviku läbiviimine. Õpetajate hinnangul puudub eesti keeles hea erialane kirjandus, kuid vene ja inglise keeles on see kättesaadav. Kui eestikeelne erialane kirjandus oleks kättesaadav, siis see aitaks parandada õpilaste keeleoskust. Eesti keele omandamist parandavad läbiviidavad väljasõidud ja koostöö, kus räägitakse vaid eesti keeles. Kooli õpilased osalevad võistlustel, kus suheldakse eakaaslastega aktiivselt eesti keeles.

Nõunike kogu liikmete sõnul on eestikeelse õppe probleemkohaks pädeva personali puudus, kuna õppeasutuste vahel on konkurents. Nõunike kogu liikmed nentisid, et kool on omalt poolt teinud kõik, et leida õpetajaid. Eestikeelsele õppele üleminekul peetakse oluliseks, et noored saaksid praktiliselt eesti keeles rääkida, kuid ka koolis peaks tugevdama eesti keele õpet.

Lähtudes kooli nõukogu otsusest planeeris kool pedagoogidele koolituse „Mitmekeelses ja kultuurilises õpikeskkonnas toimetuleku tõhustamise võimalused“.

Järelevalves vaadeldi nelja õppetundi: ajalugu (õpperühmad EL-22v ja HTE-22); geograafia (õpperühmad EL-22v ja HTE-22); erialane eesti keel (õpperühm HTE-22) ja hoone elektripaigaldiste ehitamine (õpperühm EL-22).

Õpetaja sõnul on õpperühmas (EL-22v, HTE-22) eesti keele õppes kaks varianti: õpetada eesti keeles, millest aga keegi aru ei saa, või õpetada vene keeles. Antud õpperühmas (EL-22v, HTE-22) oskab õpetaja hinnangul eesti keelt rahuldaval (B1) tasemel paar-kolm õpilast. Kuigi õppeaine õpetamine pidi olema eesti keeles, siis tegelikult toimus see vene keeles. Õppetunnis õpilased eesti keeles ei vestelnud.

Järelevalves vaadeldud tunnid olid sisutihedad ja vastasid ainekavale. Kõik õpetajad rääkisid tundides valdavalt eesti keeles, kasutades vahekeelena vene keelt. Õpilased kasutasid eesti keelt väga piiratud ulatuses, enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades, suhtlesid omavahel peamiselt vene keeles. Kool peaks pöörama rohkem tähelepanu õpilaste aineõppega seotud sõnavara arendamisele eesti keele tundides ja ka eestikeelse terminoloogia käsitlemisele eestikeelses erialaõppes.

Tunnivaatlustel selgus, et õpetajatel on kontakt õpperühmadega väga hea, samas puudus vaadeldud tundides õpilaste omavaheline interaktsioon. Koolis domineerivad traditsioonilised õppemeetodid ja frontaalne töö. Samal ajal on õpilaste motivatsioonitase kõikuv. Õppijate eestikeelne verbaalne aktiivsus on äärmiselt piiratud. Eesti keele õppijate spontaanne eestikeelne eneseväljendus on komplitseeritud.

⁸¹ Direktori 10.08.2022 kiri nr 1-8/157 „Eesti keele õppe, eestikeelse õppe ja lõimumise tegevuskava“.

Koolis puudub valmidus aktiivõppemeetodite kasutamiseks, mis piirab võimalusi õppijate seotud eestikeelse kõne kujundamiseks. Kooli õppekorralduse tugev külg on erialaste eesti keele tundide õppesisu seostamine eestikeelse erialaõppe vajadustega. Õppekavas on erialase eesti keele kursuse maht liiga väike. 48 akadeemilist tundi õppeaastas ei ole piisavalt kaalukas toetus eestikeelse aineõppe arendamiseks. Märkimisväärne on aga eesti keele õpetaja tihe koostöö kinnisvarahoolduse erialade kutseõpetajatega keeleõppe õppesisu kujundamisel.

Eesti keeles õpetatavate üldhariduslike õppeainete puhul annab tunda õppijate piiratud eesti keele oskus. Kooli õpetajate eesti keele oskus on piisavalt hea eestikeelse õppekeskkonna kujundamiseks. Seega on koolis põhimõtteliselt võimalik aja jooksul julgelt rakendada eesti keelset õpet senisest suuremas mahus.

Kuigi õppeasutuse õppekeskkond on valdavalt eestikeelne, on venekeelsetele õpilastele eesti keeles õpetamise tase erinevate õppeainete puhul ebaühtlane. Mõningate kutseõpetajate hinnangul toimub kinnisvarahoolduse õppesuunal õppetöö läbisegi eesti ja vene keeles. Kutsekooli õppijate erialase ettevalmistuse puhul on rõhuasetus eeskätt eestikeelsete jooniste ja projektide lugemisel, mitte verbaalse eneseväljenduse saavutamisel. Õpetajate hinnangul on õpilaste ettevalmistus eestikeelseks õppeks nõrk. Eriti keeruline olukord on Ukrainast tulnud õppijatega. Kooli õppekorralduse rõhuasetus on erialasel väljaõppel, üldhariduslikule ettevalmistamisele pööratakse vähem tähelepanu. Kõik need tegurid avaldavad mõju eesti keele õppimise võimalustele ja õppetulemustele.

Ajaloo- ja geograafiatundides ei olnud märgata traditsiooniliste õppevahendite kasutamist. Õppeklassides puudusid tavapärased õpikud ja töövihikud. Kooli õpilased on harjunud õppima nutiseadmete vahendusel. Kooli õpetajad koostavad ja paljundavad ise ülesandeid. Paljudes klassiruumides on nn „rääkivad seinad“. Kool on hästi varustatud tänapäeva nõuetele vastavate tehniliste vahenditega (arvutid, projektorid, ekraanid, digitahvlid jne). Õpetajad kasutavad neid eesti keele tundides ja eestikeelses erialaõppes eeskätt õppe sisu visualiseerimiseks.

Kooli õpetajad valdavad traditsioonilisi meetodilisi võtteid. Eesti keele tundides ja eestikeelses erialaõppes arendatakse eeskätt reproduktiivseid osaoskusi (kuulamine ja lugemine). Produktiivsete osaoskuste arendamine (rääkimine ja kirjutamine) on jäetud tagaplaanile. Selline olukord on vastuolus tänapäevase kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetega.

Järelevalves ei leidnud dokumentaalset kinnitust, et eestikeelne õpe toimub proportsioonis 60/40. Tahvlis ei kajastunud, millised moodulid/õppeained toimuvad eesti ja millised vene keeles, mistõttu õpilastel puudus teadmine, millises keeles hakkab moodulis/õppeaines õpe toimuma. Kooli õppekavast ei nähtu, millistes moodulites toimub eestikeelne õpe.

Kool on astunud samme keelekümluse rakendamiseks. Näiteks on mitmed ained 60/40 rühmadel koos eestikeelsete rühmadega ja sisetööde elektriku erialal õpib 60/40 rühm koos 100% eesti keeles õppiva rühmaga.

Koolis on väga hästi toimiv koostöö eesti keele õpetajate ja erialaõpetajate vahel. Eestikeelsele õppele üleminekul on oluline suurendada eesti keele mahtu ja tugevdada eesti keeles toimuvat õpet. Kool on planeerinud tegevused, kuidas eesti keelt õpetada efektiivsemalt. Näiteks sisetööde elektriku/hoone tehnosüsteemide ehituse õppekavadel on nii üldise eesti keele õpetaja kui erialase eesti keele õpetaja tunnid.

3.1. Ettepanekud kooli direktorile

3.1.1. Märkida tunniplaanides mooduli õppekeel ja pidada arvestust, kui palju õppest toimub kutsekeskharidusõppes eesti ja kui palju vene keeles.

- 3.1.2. Kinnitada dokumendid (õppekava osalisele eesti keelele ülemineku kava, tunnijao-
tusplaan), milles määratletakse eesti keeles toimuvad moodulid/õppeained.
- 3.1.3. Viia läbi tunnivaatlusi eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete tundide osas ning anda
õpetajatele tagasisidet.
- 3.1.4. Eesti keeles ja osaliselt vahekeeles õpetatavate ainete õpetajad peaksid pöörama rohkem
tähelepanu eestikeelse terminoloogia tutvustamisele (www.sonaveeb.ee, Koolisõnastikud
2005–2010).
- 3.1.5. Innustada eesti keele õpetajaid ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajaid julgemalt ka-
sutama aktiivõppemeetodeid ja/või nende elemente ning osalema vastavatel koolitustel.
- 3.1.6. Eesti keele ja eesti keeles õpetatavate ainete õpetajatel pöörata rohkem tähelepanu õpil-
aste seotud eestikeelse kõne arendamisele ning spontaansele verbaalsele eneseväljenda-
misele.
- 3.1.7. Pöörata rohkem tähelepanu eesti keele õppijate produktiivsete osaoskuste (rääkimine ja
kirjutamine) arendamisele lähtuvalt kommunikatiivse keeleõppe põhimõtetest.
- 3.1.8. Suurendada erialase eesti keele kursuse mahtu, kuna 48 akadeemilist tundi õppeaastas ei
ole piisavalt kaalukas toetus eestikeelse erialaõppe arendamiseks.

3.2. Ettekirjutus kooli pidajale

Tagada kutsekeskhariduse õppekavadel õppekeelena eesti keel, arvestades, et õppekeeleks loe-
takse keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 protsenti kooli õppekavas sätestatud õppe
mahust, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 29 lõigetest 1 ja 2, pidades seejuures tõendus põ-
hist arvestust, kui suures mahus toimub igal õppekaval eestikeelne õpe. Täitmise tähtaeg: alates
õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.01.2024.

4. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ning riigikeeleoskuse vastavus nõuetele

Järelevalves oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ning riigikeeleoskuse
vastavus nõuetele. KutÕS⁸² sätestab, et õpetaja kvalifikatsiooninõuded on esitatud õpetaja ja
kutseõpetaja (edaspidi *õpetaja*) kutsestandardites ning kutseõpetaja kutsestandardi madalai-
male tasemele vastavaid õpetajaid ei tohi koolis olla üle 20%. Tugispetsialisti suhtes kohalda-
takse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse⁸³ (edaspidi *PGS*) alusel kehtestatud valdkonna eest
vastutava ministri määruses sätestatud kvalifikatsiooninõudeid. Nõuded tugispetsialistide kva-
lifikatsioonile on kehtestatud haridus- ja teadusministri määrusega⁸⁴. Järelevalves kontrolliti
EHISe andmeid seisuga 14.02.2023 ja koolis kohapeal vaadeldi dokumente 05.04.2023.

Seisuga 05.04.2023 õpetas koolis 55 õppe- ja kasvatusala töötajat, kellest 13 (23,6%) omavad
vaid kesk- või keskeriharidust. 39 kutseõpetajast on 12 (30%) kesk- või keskeriharidusega, mis
ei ole kooskõlas KutÕSis⁸⁵ sätestatuga, kuna kutseõpetaja kutsestandardi madalaimale tasemele
vastavaid õpetajaid ei tohi koolis olla üle 20%.

12st kesk- või keskharidusega kutseõpetajast kaks õpivad bakalaureuseõppes. 11 õpetajast ka-
hel puudub magistrikraad, ühel õpetajal on keskharidus. Koolis töötab üks sotsiaalpedagoog,
kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele.

55 õppe- ja kasvatusala töötajast ei ole kvalifikatsioon loetud koolis nõuetele vastavaks seitsmel
kutseõpetajal.

⁸² KutÕS, § 39 lg 3.

⁸³ PGS, § 74 lg 5.

⁸⁴ Haridus- ja teadusministri 29.08.2013. a määrus nr 30 „Direktori, õppealajuhataja, õpetajate ja tugispetsialis-
tide kvalifikatsiooninõuded“.

⁸⁵ KutÕS, § 39 lg 3.

- 1) Üldharidusainete õpetaja (erialane inglise keel, koormus 0,27) – õpetajal on keskharidusele vastav kvalifikatsioon. Sõlmitud on tähtajaline tööleping 29.08.2022–28.08.2023.
- 2) Üldharidusainete õpetaja (koormus 0,35) – õpetajal on magistrikraadile vastav kvalifikatsioon. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping alates 28.04.2022. Töösuhe on peatatud seoses lapsehoolduspuhkusel viibimisega.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel puudus töötajal tööle vormistamisel keeletunnistus, seetõttu oli EHISes märgitud ta kvalifikatsioonile mittevastavaks. Hiljem tunnistuse esitamisel muudeti tööleping tähtajatuks.
Personalijuhi kohusetäitja kinnitusele vastab töötaja kvalifikatsioon nõuetele ja tegemist on ebatäpsusega EHISes kandes.
- 3) Õpetaja (hoone elektripaigaldiste ehitamine, lukksepatööd, sisetööde elektri alusteadmised, koormus 0,42) – õpetajal on keskharidusele vastav kvalifikatsioon.
- 4) Õpetaja (puittoodete ja teenuste turundus, käsitööalane ettevõtlus ja tootearendus, nahktoodete ja teenuste arendus ja turundus, koormus 0,01) – õpetajal on bakalaureusekraadile vastav kvalifikatsioon.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on õpetaja leping lõppenud. Töötaja kvalifikatsioon vastab nõuetele ja tegemist on ebatäpsusega EHISes kandes.
- 5) Üldharidusainete õpetaja (sotsiaallained, koormus 0,29) – õpetajaga on EHISes andmetel sõlmitud tööleping alates 24.08.2020. Järelevalves selgus, et õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 08.08.2022–23.08.2023. Töölepingus on märgitud tähtajalise lepingu sõlmimise põhjusena kvalifikatsiooninõuetele mittevastavus.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel töötaja kvalifikatsioon vastab nõuetele ja tegemist on ebatäpsusega EHISes kandes.
- 6) Õpetaja (hoone ja krundi rajatiste konstruktsioonide hooldus ja remont; hoonete sise- ja välispindade viimistlemine, hoone sise- ja välispindade viimistlemine, koormus 0,29) – õpetajal on keskharidusele vastav kvalifikatsioon.
- 7) Õpetaja (täispuidust lihtsate mööbliesemete valmistamine, koormus 0,09) – õpetajal on bakalaureusekraadile vastav kvalifikatsioon. Töölepingus on märgitud tähtajalise lepingu sõlmimise põhjusena kvalifikatsiooninõuetele mittevastavus.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on asutuse juht hinnanud töötaja kvalifikatsiooni mittevastavaks tulenevalt kutsestandardist.

Kolmel õppe- ja kasvatusala töötajal puudusid väljaspool Eestit välja antud haridust tõendavate dokumentide Eesti ENIC/NARIC Keskuse tunnustused. Seega võivad õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioonile vastavust kajastavad andmed peale Eesti ENIC/NARIC Keskuse hinnangute saamist muutuda.

EHISes sissekannete õigsuse kontrollimisel selgusid järgmised puudused.

- 1) Õpetaja (kavandamine ja kujundamine, koormus 0,59). Järelevalves selgus, et töötajaga oli tööleping lõpetatud 31.12.2022.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on andmed EHISes uuendamata seoses personalijuhi vahetusega.
- 2) Õpetaja (praktika, sisetööde elektri alusteadmised, koormus 0,34). Järelevalves selgus, et õpetaja töötab alates 01.01.2023 õppetöö korralduse spetsialisti ametikohal.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on andmed EHISes uuendamata seoses personalijuhi vahetusega.
- 3) Õpetaja (arvutiõpetus, hoonete tehnosüsteemide ehitaja alusteadmised, koormus 0,21). EHISes kandes on õpetaja kvalifikatsiooniks (Tallinna Tehnikaülikool, diplom 003016, 17.12.1993) märgitud bakalaureusekraad või vastav kvalifikatsioon. Õpetajal on magistrikraadile vastav kvalifikatsioon.

- 4) Õpetaja (puittoodete ja teenuste turundus, käsitööalane ettevõtlus ja tootearendus, nahktoodete ja teenuste arendus ja turundus, koormus 0,01). Õpetajaga on EHISE andmetel sõlmitud töövõtuleping alates 01.09.2021. Järelevalves selgus, et 13.09.2021 on sõlmitud käsundusleping ettevõttega Hedonly OÜga õppetundide käsitööettevõtlus ja turundus (96 t) läbiviimiseks kuni käsundi täitmiseni. Leping hõlmas õppeaastat 2021/2022, käesoleval õppeaastal ei ole õpetaja koolis töötanud ja ei ole ka sõlmitud lepingut ei õpetaja ega Hedonly OÜga. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISE kandes.
- 5) Õppekasvatusala juhtiv töötaja (koormus 1,0), tööleping on sõlmitud 29.08.2022. Järelevalves selgus, et alates 01.01.2023 on töötaja vormistatud õppetöö korralduse spetsialisti ametikohale. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on andmed EHISEs uuendamata seoses personalijuhhi vahetusega.
- 6) Üldharidusainete õpetaja (sotsiaalsained, koormus 0,29). Õpetajaga on EHISE andmetel sõlmitud tööleping alates 24.08.2020. Järelevalves selgus, et õpetajaga on sõlmitud tähtajaline tööleping 08.08.2022–23.08.2023. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISE kandes.
- 7) Üldharidusainete õpetaja (hoone automaatika ja väikepingeseadmete paigaldamine, loodusained, matemaatika, koormus 0,37). EHISE kandes on märgitud lõpetatud õppeasutuseks Venemaa Kõrgkool. Järelevalves selgus, et õpetaja on 1976 lõpetanud Kirovi nimelise Pihkva Pedagoogilise Instituudi. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISE kandes.
- 8) Õpetaja (kinnisvaraobjekti heakord ja hoolduskorraldus, kinnisvara haldamine, majandusarvestus, koormus 0,27). Töötajaga on sõlmitud EHISE andmetel 27.09.2022 töövõtuleping. Järelevalves selgus, et töötajaga oli sõlmitud käsundusleping AT Management OÜga õppetundide kinnisvaraobjekti heakord ja hoolduskorraldus, kinnisvara haldamine, majandusarvestus läbiviimiseks algusega 27.09.2022 kuni ülesannete täitmiseni. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISE kandes.
- 9) Õpetaja (täispuidust lihtsate mööbliesemete valmistamine, koormus 0,09) – õpetajal on bakalaureusekraadile vastav kvalifikatsioon. EHISE andmetel on töötajaga sõlmitud 10.01.2022 tööleping. Järelevalves selgus, et töötajaga oli sõlmitud 10.01.2022 tähtajaline tööleping kuni 09.01.2023 ja 06.01.2023 on sõlmitud tähtajaline tööleping kuni 09.01.2024. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel on tegemist on ebatäpsusega EHISE kandes.
- 10) Üldharidusainete õpetaja (koormus 0,35) – õpetajal on magistrikraadile vastav kvalifikatsioon. Õpetajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping alates 28.04.2022. Töösuhe on peatatud seoses lapsehoolduspuhkusel viibimisega. Personalijuhhi kohusetäitja selgitusel vastab töötaja kvalifikatsioon nõuetele ja tegemist on ebatäpsusega EHISE kandes.

Täiendavalt oli vaatluse all õppe- ja kasvatusala töötajate keeleoskuse tase vastavalt Vabariigi Valitsuse määruses⁸⁶ kehtestatule. Järelevalve ajal puudus B2 riigikeeleoskuse tunnistus kolmel õppe- ja kasvatusala töötajal. Nimetatud õpetajatest ühel on C-keelekategooria tunnistus ja kahe õpetaja eesti keele oskus on vastav nõuetele D-kategooria tunnistuse alusel. Eelnimetatud töötajate tööalase keeleoskuse kategooriatunnistust arvestatakse keeleoskusnõude täitmist tõendava dokumendina juhul, kui keeleoskus on tööandja hinnangul piisav vastaval töö- või ametikohal töötamiseks. Tööandjal on kahtluse korral õigus pöörduda ameti poole hinnangu saamiseks isiku keeleoskuse piisavuse kohta⁸⁷.

⁸⁶ Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määruse nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ § 9 p-d 6 ja 7.

⁸⁷ Keeleseadus, § 39 lg 2.

Arendusjuhi sõnul on õpetajate riigikeeleoskuse tase hea. Direktor lisas, et 60/40 õpperühmades õpetavad õpetajad, kes valdavad vabalt eesti keelt ja räägivad aktsendita.

Seega vastab riigikeeleoskus nõutud tasemele 55-st õppe- ja kasvatusala töötajast 55-l (100%), kuid kolme õpetaja, kelle eesti keele oskus on nõutele vastav C- ja D-kategooria tunnistuse alusel, keeleoskust kontrollib lähiajal Keeleamet.

Järelevalves selgus, et kooli 55-st õppe- ja kasvatusala töötajast töötab võlaõigusliku lepingu (käsundusleping või töövõtuleping) alusel 8:

- 1) Õpetaja (õpitee muutuv keskkonnas, koormus 0,05), käsundusleping on sõlmitud perioodiks 06.03.–13.06.2023.
- 2) Õpetaja (erialane õigusõpe, koormus 0,05), käsundusleping on sõlmitud 30.09.2022. Lepingu lõpptähtaega määratud ei ole.
- 3) Õpetaja (puuviljandus, koormus 0,1), käsundusleping on sõlmitud 03.01.2023. Lepingu lõpptähtaega määratud ei ole.
- 4) Õpetaja (kinnisvarahalduri alusteadmised ehitusest, koormus 0,03), käsundusleping on sõlmitud 24.10.2022. Lepingu lõpptähtaega määratud ei ole.
- 5) Õpetaja (haljasalade rajamine ja hooldamine, koormus 0,1), EHIS andmetel töötab õpetaja töövõtulepinguga alates 01.09.2021. Järelevalves selgus, et õpetajal kehtiv leping puudus.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel järelevalve ajal õpetaja asutuses ei töötanud, tegemist on ebatäpsusega EHIS andmes.
- 6) Õpetaja (hoonete elektripaigaldiste ehitamine, lukksepatööd, sisetööde elektriku alusteadmised, koormus 0,42). Õpetajaga on EHIS andmetel sõlmitud käsundusleping alates 01.09.2021. Järelevalves selgus, et leping on sõlmitud alates 01.09.2022.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHIS andmes.
- 7) Õpetaja (puittoodete ja teenuste turundus, koormus 0,01). Õpetajaga on EHIS andmetel sõlmitud töövõtuleping alates 01.09.2021. Järelevalves õpetaja töövõtulepingut ei esitatud, esitati 13.09.2021 sõlmitud käsundusleping Hedonly OÜga õppetundide käsitöötetevõtlus ja turundus (96 t) läbiviimiseks. Järelevalve ajal õpetaja asutuses ei töötanud, personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHIS andmes.
- 8) Õpetaja (kinnisvaraobjekti heakord ja hoolduskorraldus, kinnisvara haldamine, majandusarvestus, koormus 0,27). Töötajaga on sõlmitud EHIS andmetel 27.09.2022 töövõtuleping. Järelevalves selgus, et töötajaga oli sõlmitud käsundusleping AT Management OÜga õppetundide kinnisvaraobjekti heakord ja hoolduskorraldus, kinnisvara haldamine, majandusarvestus läbiviimiseks algusega 27.09.2022 kuni ülesannete täitmiseni. Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHIS andmes.

Töölepingute ülevaatusel selgus:

- 1) Õpetaja (kütteseadmed), sõlmitud tähtajaline tööleping kuni 31.09.2016, kohapealse järelevalve ajal kehtivat töölepingut ei esitatud.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on õpetajal olemas kehtiv tööleping, kuid töölepingu lisa puudus, sest allkirjastatud dokumenti ei olnud töötaja tagastanud.
Ärakuulamisel esitas kool kehtiva töölepingu lisa.
- 2) Õpetaja (haljasalade rajamine ja hooldamine, koormus 0,1), EHIS andmetel töötab õpetaja töövõtulepinguga alates 01.09.2021. Järelevalves selgus, et õpetajal järelevalve ajal kehtiv leping puudus. Õpetajaga oli sõlmitud tegelikult käsundusleping, mis lõppes 11.01.2022.
Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHIS andmes.

- 3) Õpetaja (hoonete elektripaigaldiste ehitamine, lukksepatööd, sisetööde elektriku alusteadmised, koormus 0,42). Õpetajaga on EHISe andmetel sõlmitud käsundusleping alates 01.09.2021. Järelevalves selgus, et käsundusleping on sõlmitud alates 01.09.2022. Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISe kandes.
- 4) Õpetaja (täispuidust lihtsate mööbliesemete valmistamine, koormus 0,09) – õpetajal on bakalaureusekraadile vastav kvalifikatsioon. EHISe andmetel on töötajaga sõlmitud 10.01.2022 tööleping. Järelevalves selgus, et töötajaga oli sõlmitud 10.01.2022 tähtajaline tööleping kuni 09.01.2023 ja 06.01.2023 on sõlmitud tähtajaline tööleping kuni 09.01.2024. Personalijuhi kohusetäitja selgitusel on tegemist ebatäpsusega EHISe kandes.

Lähtudes KutÕSist⁸⁸ saab kutseõppeasutustes sõlmida vaid töölepinguid.

Kooli sisehindamise aruandes⁸⁹ on toodud välja, et koolis töötab kvalifitseeritud ja motiveeritud personal, kelle professionaalne arendamine on koolis prioriteediks. Iga kalendriaasta algul koostab personalijuht personali koolitusplaani, mida aasta jooksul täiendatakse. Koolitusplaani täitmise kohta koostatakse iga aasta lõpus koolituse aastaaruanne. Arenguveestlustel ja eneseanalüüsi täitmisel on õpetajatel võimalus teha ettepanekuid enda arendamiseks vajaminevate koolituste osas.

Koolitustega seonduv (koolitustaotlused, kooskõlastamine, register) asub Linna Töötaja Portaalis. Pedagoogid saavad Linna Töötaja Portaali kaudu pakkumisi koolitustele registreerimiseks, koolil on tihe koostöö Tallinna Õpetajate Majaga. Koolitusvajadus selgitatakse välja arenguveestluste ja pedagoogide eneseanalüüsi tulemusel. Pedagoogidel on alati võimalus teha ettepanekuid koolitustel osalemiseks, mis selgus ka järelevalve vestlustes. Arendusjuhi sõnul on õpetajate koolituste sisendiks arenguveestlused, mida viiakse õpetajaga läbi üks kord aastas. Lisaks leiavad valdkondade õpetajad ka ise koolitusi, mida ei ole varasemalt kokku lepitud. Võimalusel toetatakse õpetaja osalemist, kui eelarve seda võimaldab.

Kutseõpetaja ametikohale pädevust hindab asutuse juht lähtuvalt kutseõpetaja kutsestandardist. Alustavad kutseõpetajad saadetakse kutseõpetaja kohanemisaasta esmasele kutsepedagoogilisele koolitusele⁹⁰.

4.1. Ettepanek kooli direktorile

Kontrollida, kuidas edeneb õpetajate eesti keele oskuse paranemine ja millal on piiratud eesti keele oskusega õpetajad valmis minema eesti keele C1-taseme tasemeeksamile.

4.2. Ettekirjutused kooli pidajale

- 4.2.1. Tagada kutseõpetajate kvalifikatsiooni vastavus tasemel, et kutseõpetaja kutsestandardi madalaimale tasemele vastavaid õpetajaid ei oleks üle 20%, lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 39 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.01.2024.
- 4.2.2. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus, lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 18 lõike 1 punktides 11 ja 12, 12² ja 20 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2023.

⁸⁸ KutÕS, § 37 lg-d 1 ja 2.

⁸⁹ Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1-5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

⁹⁰ Direktori 21.12.2020 käskkiri nr 1-5/78 „Tallinna Kopli Ametikool. Sisehindamine 2018–2020“.

Ärakuulamisel tegi kooli direktor ettepaneku määrata ettekirjutuste täitmise tähtajaks 01.01.2024. Ettekirjutuse 4.2.2. puhul ei olnud võimalik ettepanekut arvestada, kuna andmete esitamise tähtaeg on reguleeritud õigusaktiga: lähtuvalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrusest nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ esitavad kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval.